

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Kompletterande förslag till nya regler för pensionsförsäkring

Juni 2007

Promemorians huvudsakliga innehåll

I denna promemoria lämnas förslag som kompletterar förslagen till nya skatteregler för pensionsförsäkring och avtal om tjänstepension i Promemoria om nya skatteregler för pensionsförsäkring (februari månads promemoria) som remitterades i februari 2007 med anledning av EG-domstolens dom i det s.k. Danmarks-målet (kommissionen mot Kungariket Danmark, mål nr C-150/04). Remisstiden gick ut den 16 april 2007.

Utgångspunkten för förslagen i såväl februari månads promemoria som i denna promemoria är att det s.k. etableringskravet för pensionsförsäkring utvidgas till att avse hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Förslagen i februari månads promemoria innebär följaktligen bl.a. en utvidgning av etableringskravet till att gälla hela EES. Dessutom föreslås att den nuvarande möjligheten att utan skattekonsekvenser föra över värdet i en pensionsförsäkring till en annan pensionsförsäkring (s.k. flytt av försäkring) slopas för pensionsförsäkringar tecknade före den 2 februari 2007. I februari månads promemoria, liksom i den skrivelse från regeringen till riksdagen som föregick promemorian (Skr. 2006/07:47), angav regeringen att dess ambition var att om möjligt ta bort detta ”flyttstopp” förutsatt att ett sådant borttagande kunde förenas med ett tillfredsställande skydd för pensioneringssyftet samtidigt som kontrollmöjligheterna förbättras.

I denna promemoria lämnas kompletterande förslag som i huvudsak syftar till att öka kontrollen över försäkringskapitalet för att göra det möjligt att ta bort ”flyttstoppet”. Förslagen är i korthet följande.

Det kvalitativa villkoret att försäkringsgivaren ska åta sig att lämna kontrolluppgift förtydligas med avseende på försäkringsgivare utanför Sverige men inom EES. För att villkoret ska vara uppfyllt ska dessa försäkringsgivare skriftligen gentemot Skatteverket åta sig att lämna kontrolluppgifter. Vidare införs kontrolluppgiftsskyldighet vid överföring eller överlåtelse av försäkringskapital. Denna kontrolluppgift ska lämnas för såväl fysiska som juridiska personer och den ska innehålla identifikationsuppgifter för samtliga inblandade parter. Den årliga kontrolluppgiftsskyldigheten när det gäller värdet i försäkringen utökas till att även gälla för juridiska personer.

När det gäller avkastningsskatten införs en möjlighet för utländska försäkringsgivare att för försäkringstagarens räkning betala avkastningsskatten på en utländsk livförsäkring genom att ta medel ur försäkringen. Betalning i anledning av en sådan överenskommelse betraktas inte som uttag ur eller återköp av försäkringen under förutsättning att beloppet utbetalas sedan underlaget för avkastningsskatt fastställts i beslut om årlig taxering. Beloppet får inte heller överstiga skattens storlek enligt beslut om slutlig skatt.

Vidare föreslås att uppjusteringen av det skattepliktiga beloppet vid avskattning ska göras med en faktor om 1,8, dvs. en höjning med 0,6 jämfört med tidigare förslag.

Slutligen föreslås att, under förutsättning att promemorians förslag även efter beredning bedöms ge tillräckligt skydd för skattekrediten, möjligheten att överföra hela värdet i en pensionsförsäkring till en annan

pensionsförsäkring enligt 58 kap. 18 § tredje stycket inkomstskattelagen (1999:1229) ska återinföras från och med den 1 april 2008 för försäkringsavtal tecknade före den 2 februari 2007.

Vid en sådan överföring ska det mottagande avtalet uppfylla de nya villkoren för pensionsförsäkring, inklusive villkoret om kontrolluppgiftslämnande, för att överföringen ska kunna genomföras.

När det gäller överlåtelse eller överföring av försäkringsavtal tecknade före den 2 februari 2007 från en försäkringsgivare till en annan försäkringsgivare eller från en verksamhetsgren till en annan verksamhetsgren hos samma försäkringsgivare, krävs att ett villkor om kontrolluppgiftslämnande enligt 58 kap. 16 § inkomstskattelagen i dess nya lydelse införs i försäkringsavtalen i samband med överföringen eller överlåtelsen, för att avskattning inte ska ske.

Innehållsförteckning

1	Lagtext.....	5
1.1	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	5
1.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.....	13
1.3	Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)...	18
1.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.....	19
1.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta	23
1.6	Förslag till lag om ändring i försäkringsavtalslagen (2005:104).....	26
1.7	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).....	27
2	Bakgrund	28
3	Skyddet av skattekrediten.....	29
3.1	Överföring av pensionskapital och överlåtelse av försäkringsbestånd	29
3.2	Effekter av ett utvidgat etableringskrav	31
4	Utökad kontroll.....	33
4.1	Åtagande att lämna kontrolluppgift	33
4.2	Kontrolluppgift vid överföring eller överlåtelse av försäkringens kapital.....	34
5	Avkastningsskattefrågor	36
6	Sanktionsmöjligheter.....	40
7	Övergångsbestämmelser.....	42
8	Effekter för de offentliga finanserna	43
9	Författningskommentarer	44
9.1	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	44
9.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.....	49
9.3	Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)	51
9.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.....	51
9.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.....	53
9.6	Förslaget till lag om ändring i försäkringsavtalslagen (2005:104).....	53
9.7	Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).....	53

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229) dels att 10 kap. 3 §, 16 kap. 17 §, 28 kap. 3 och 10 §§, 39 kap. 13 a § och 58 kap. 1 a, 2, 4, 5, 15, 16, 19 och 19 a §§ ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 58 kap. 18 a § samt närmast före 58 kap. 18 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §¹

Till inkomstslaget tjänst räknas

1. utdelningar och kapitalvinster på aktier m.m., i den utsträckning som anges i 57 kap., i företag som är eller har varit fåmansföretag,
2. kapitalvinster på andelar i ett svenskt handelsbolag i den utsträckning som anges i 50 kap. 7 §,
3. penninglån i strid med 21 kap. 1–7 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller 11 § lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,
4. avskattning av pensionsförsäkring enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 §,
5. avskattning av pensionssparkonto enligt bestämmelserna i 58 kap. 33 §, och
6. avskattning av avtal om tjänstepension enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§.

16 kap.

17 §²

Särskilda skatter och avgifter som avser näringsverksamheten skall dras av. Om skatten eller avgiften sätts ned, skall motsvarande del av avdraget återföras det beskattningsår då debiteringen ändras. I 9 kap. 4 § finns en bestämmelse om att skatt enligt lagen (2004:629) om trängselskatt inte får dras av.

Avkastningsskatt som beräknas på avsättning i balansräkning med tillämpning av 3 § femte stycket lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel skall dras av. Om skatten sätts ned, skall motsvarande del av avdraget återföras det beskattningsår då debiteringen ändras. Om skatten sätts ned genom avräkning av utländsk skatt, hindrar detta inte att hela skattebeloppet dras av.

Andra stycket tillämpas också på avkastningsskatt som med tillämpning av 3 § tionde stycket lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel beräknas på värdet av ett avtal om tjänstepension med

¹ Senaste lydelse 2005:1142.

² Senaste lydelse 2005:1170.

villkor som innebär att det utländska tjänstepensionsinstitutet kan likställas med en pensionsstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

I 29–31 §§ finns bestämmelser om egenavgifter.

28 kap.

3 §³

Arbetsgivares tryggnad av utfästelse om pension till en arbetstagare skall dras av som kostnad i den utsträckning som anges i 5–18 §§, om utfästelsen tryggas genom

– överföring till pensionsstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.,

– avsättning i balansräkning i förening med kreditförsäkring eller i förening med kommunal eller statlig borgen eller liknande garanti,

– betalning av premie för pensionsförsäkring, eller

– överföring till ett utländskt tjänstepensionsinstitut som *enligt 39 kap. 13 c §* likställs med en pensionsstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m., *om överföringen sker till ett fast driftställe i Sverige enligt ett avtal som ingåtts i den verksamhet som bedrivs från det fasta driftstället.*

– överföring till ett utländskt tjänstepensionsinstitut som likställs med en sådan pensionsstiftelse som avses i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

10 §

I fråga om fondförsäkringar som avses i 2 kap. 3 b § första stycket 3 försäkringsrörelselagen (1982:713) och andra avgiftsbaserade utfästelser, får avdrag som beräknas enligt 8 § göras med högst ett belopp som motsvarar kostnaden för att uppnå de förmånsnivåer som anges där genom annan pensionsförsäkring än sådan som avses i *den lagen*.

I fråga om försäkringar som utgör fondförsäkringar enligt försäkringsklass III i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring⁴ och andra avgiftsbaserade utfästelser, får avdrag som beräknas enligt 8 § göras med högst ett belopp som motsvarar kostnaden för att uppnå de förmånsnivåer som anges där genom annan pensionsförsäkring än sådan som avses i *direktivet*.

³ Senaste lydelse 2005:1170.

⁴ EGT L 345, 19.12.2002, s 1-51 (Celex 302 L0083).

39 kap.

13 a §⁵

Med utländskt tjänstepensionsinstitut avses ett institut som *bedriver tjänstepensionsverksamhet i Sverige med stöd av lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.*

Utländska tjänstepensionsinstitut som bedriver verksamhet i Sverige bedöms bara med hänsyn till den verksamhet som institutet bedriver från fast driftställe här.

Med utländskt tjänstepensionsinstitut avses ett institut som *hör hemma i en utländsk stat inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut*⁶.

58 kap.

1 a §⁷

Sådana avtal om tjänstepension som avses i 28 kap. 2 § andra stycket skall

1. ingås med ett utländskt tjänstepensionsinstitut *i en verksamhet som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige*, och

1. ingås med ett utländskt tjänstepensionsinstitut, och

2. uppfylla de villkor som anges i fråga om pensionsförsäkring i
  - 5 och 6 §§ om gränsdragning,
  - 7 § om tjänstepensionsförsäkring,
  - 8 § och 9 § första och andra styckena om den försäkrade,
  - 10–14 §§ om ålders-, sjuk- och efterlevandepension,
  - 15 § om fondförsäkring och,
  - 16 § om försäkringsavtalets utformning.

2 §

En försäkring är en pensionsförsäkring om den uppfyller de villkor som anges i 4–16 §§.

Med kapitalförsäkring avses en livförsäkring som inte är en pensionsförsäkring. Också en försäkring som uppfyller villkoren för en pensionsförsäkring anses som en kapitalförsäkring om så bestämts när avtalet ingicks.

Som kapitalförsäkring anses också en pensionsförsäkring eller ett avtal om tjänstepension som har avskattats enligt 19 eller 19 a §.

4 §

En pensionsförsäkring skall ha meddelats i en försäkringsrörelse som bedrivs i Sverige *och som*

En pensionsförsäkring skall ha meddelats i en försäkringsrörelse som bedrivs *från ett fast driftställe*

⁵ Senaste lydelse 2005:1170.

⁶ EGT L 235, 23.09.2003, s. 10 (Celex 32003L0041).

⁷ Senaste lydelse 2005:1170.

skall beskattas enligt denna lag eller enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

i Sverige eller i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i en utländsk stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av ett försäkringsföretag enligt artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring⁸.

5 §⁹

En försäkring som huvudsakligen avser ålders-, sjuk-, eller efterlevandepension och som har meddelats i en försäkringsrörelse som inte bedrivs från ett fast driftställe i Sverige anses som en pensionsförsäkring, om den försäkrade var bosatt utomlands när försäkringen tecknades och fick avdrag, skattereduktion eller liknande skattelättnad för premierna där.

En försäkring som inte uppfyller samtliga villkor i 4, 6 och 8–16 §§ men som huvudsakligen avser ålders-, sjuk-, eller efterlevandepension anses som en pensionsförsäkring, om den försäkrade var bosatt utomlands när försäkringen tecknades och fick avdrag, skattereduktion eller liknande skattelättnad för premierna där.

Första stycket gäller också om arbetsgivaren betalat premier under den försäkrades bosättning eller förvärvsarbete utomlands utan att betalningen räknats som inkomst för den försäkrade vid beskattningen i det landet. Ett sådant förvärvsarbete skall vara den försäkrades huvudsakliga förvärvsverksamhet.

Om det i annat fall finns särskilda skäl, får Skatteverket medge att en försäkring som har meddelats i en försäkringsrörelse som inte bedrivs från ett fast driftställe i Sverige skall anses som en pensionsförsäkring.

En försäkring som har ansetts vara en pensionsförsäkring enligt denna paragraf, kan inte övergå till att vara en kapitalförsäkring.

15 §

För fondförsäkringar enligt 2 kap. 3 b § första stycket 3 försäkringsrörelselagen (1982:713) skall det vid bedömningen enligt 11 och 14 §§ av utbetalningarnas storlek under de första fem åren bortses från sådana förändringar av beloppen som beror på *fondandelarnas kursutveckling*.

För *försäkringar som utgör fondförsäkringar enligt försäkringsklass III i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring*¹⁰ skall det vid bedömningen enligt 11 och 14 §§ av utbetalningarnas storlek under de första fem åren bortses från sådana förändringar av beloppen som beror på *den underliggande egendomens värde*.

⁸ EGT L345, 19.12.2002, s 1–51 (Celex 302 L0083).

⁹ Senaste lydelse 2003:669.

¹⁰ EGT L345, 19.12.2002, s 1–51 (Celex 302 L0083).

16 §

Pensionsförsäkringsavtalet skall innehålla villkor att försäkring inte får

1. pantsättas eller belånas,
2. ändras på sådant sätt att den inte längre uppfyller villkoren för pensionsförsäkring, eller
3. överlåtas eller återköpas i andra fall än som avses i 17 eller 18 §.

Ett pensionsförsäkringsavtal skall också innehålla villkor om att försäkringsgivaren enligt vad därom stadgas i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter skall lämna kontrolluppgifter om,

1. betalda premier och inbetalningar,
2. värdet av försäkringen,
3. kapital hänförligt till försäkringen,
4. utgiven ersättning, och
5. överföring eller överlåtelse av försäkringen.

En försäkringsgivare som meddelar försäkring från ett fast driftställe utanför Sverige men i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall för att uppfylla villkoret i andra stycket, gentemot Skatteverket för varje försäkringsavtal skriftligen åta sig att lämna dessa kontrolluppgifter på sådant sätt och inom den tid som anges i lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

Försäkringsavtalet skall också innehålla de villkor i övrigt som avgör om försäkringen är en pensionsförsäkring. Avtalet får inte innehålla villkor som är oförenliga med bestämmelserna om pensionsförsäkring.

Avtal om betalning av avkastningsskatt

18 a §

En försäkringsgivare som bedriver verksamhet från ett fast driftställe inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som gjort ett sådant åtagande som avses i 16 § tredje stycket, kan avtala med försäkringens innehavare om att för dennes räkning betala den avkastningsskatt som enligt lagen (1990:661) om av-

kastningsskatt på pensionsmedel är hänförlig till försäkringen. Ett sådant avtal om betalning av avkastningsskatt skall vara skriftligt och får avse flera år.

Betalning på grund av ett avtal enligt första stycket skall inte anses strida mot bestämmelserna i detta kapitel och inte heller anses som pension enligt 10 kap. 5 § första stycket 5 under förutsättning att

– beloppet utbetalas sedan underlaget för avkastningsskatt fastställts i beslut om årlig taxering, och

– det belopp som utbetalas inte överstiger skattens storlek enligt beslut om slutlig skatt med tillägg för bankavgifter och andra sedvanliga kostnader som har direkt samband med överföringen av beloppet.

Återbetalas skatt som försäringsgivaren betalat till följd av ett avtal enligt första stycket skall beloppet tillsammans med ränta enligt 19 kap. 12 § skattebetalningslagen (1997:483) tillgodoföras försäkringen inom 14 dagar. Har försäkringen avslutats, skall beloppet i stället tillgodoföras den försäkring till vilken tillgångarna i den avslutade försäkringen har överförts. Finns ingen sådan försäkring skall, beloppet anses som utbetalad pension.

Bestämmelserna i denna paragraf tillämpas också på tjänstepensionsavtal som är jämförbara med pensionsförsäkring och uppfyller villkoren i 1 a §.

19 §¹¹

Det kapital som hänför sig till en pensionsförsäkring skall tas upp i inkomstslaget tjänst (avskattning), om försäringsgivaren

1. överlåter försäkringen till en försäringsgivare som inte meddelar pensionsförsäkring, eller

¹¹ Senaste lydelse 2005:1170.

2. för över försäkringen till en sådan del av sin verksamhet som inte avser pensionsförsäkring.

Avskattningen skall ske i fall som avses i första stycket 1 när ansvaret för försäkringen övergår på den övertagande försäkringsgivaren och i fall som avses i första stycket 2 när försäkringen förs över.

Den skattepliktiga inkomsten vid avskattning beräknas med tillämpning av 19 a § andra stycket.

Bestämmelserna i första och andra styckena tillämpas också på tjänstepensionsavtal som uppfyller villkoren i 1 a §.

Bestämmelserna i denna paragraf tillämpas också på tjänstepensionsavtal som är jämförbara med pensionsförsäkring och uppfyller villkoren i 1 a §.

19 a §¹²

Det kapital som förvaltas enligt ett sådant avtal om tjänstepension som avses i 28 kap. 2 § andra stycket skall tas upp i inkomstslaget tjänst (avskattning), om avtalet ändras så att det inte längre uppfyller villkoren i 58 kap. 1 a § eller om parterna på annat sätt förfogar över avtalet i strid med dessa villkor.

Förutom i fall som avses i 19 § skall avskattning ske om

– pensionsförsäkringsavtalet ändras så att försäkringen inte längre uppfyller villkoren för att utgöra en pensionsförsäkring,

– kontrolluppgifter som avses i 16 § inte lämnas, eller

– parterna på annat sätt förfogar över avtalet i strid med villkoren för pensionsförsäkring.

Vid avskattning enligt första stycket beräknas den skattepliktiga inkomsten som det kapital som hänför sig till pensionsförsäkringen multiplicerat med 1,80.

Om försäkringsgivaren för ett enstaka år underlåter att inom i lagen (2001:1227) om självdeklARATIONER och kontrolluppgifter föreskriven tid lämna kontrolluppgifter som avses i 16 §, får avskattning underlåtas om försäkringstagaren eller förmånstagaren senast den 2 maj under taxeringsåret själv lämnar uppgifter från försäkringsgivaren om försäkringen.

Bestämmelserna i denna paragraf tillämpas också på tjänstepensionsavtal som är jämförbara med pensionsförsäkring och uppfyller villkoren i 1 a §.

¹² Senaste lydelse 2005:1170.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2008 och tillämpas på försäkringsavtal som ingåtts från och med den 2 februari 2007.

2. För försäkringsavtal som ingåtts före den 2 februari 2007 skall äldre bestämmelser i 10 kap. 3 §, 16 kap. 17 §, 28 kap. 10 §, 39 kap. 13 a § samt 58 kap. 2, 4, 5, 15, 16, 19 och 19 a §§ fortfarande gälla.

3. Den nya bestämmelsen i 28 kap. 3 § om tryggande av pensionsutfästelse genom överföring till ett utländskt tjänstepensionsinstitut tillämpas på tryggande som sker enligt avtal som ingåtts från och med den 2 februari 2007. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för överföringar enligt avtal som ingåtts före detta datum.

4. Den nya bestämmelsen i 58 kap. 1 a § om avtal om tjänstepension tillämpas på avtal om tjänstepension som ingåtts från och med den 2 februari 2007. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för avtal som ingåtts före detta datum.

5. Bestämmelsen i 58 kap. 18 § tredje stycket, andra och tredje meningen, om överföring av hela pensionsförsäkringens värde till en annan pensionsförsäkring tillämpas inte för försäkringsavtal som ingåtts före den 2 februari 2007 under perioden den 2 februari 2007 till och med den 31 mars år 2008. Ett villkor i ett försäkringsavtal som ingåtts före den 2 februari 2007 om rätt till överföring av försäkringens värde till en annan försäkring skall inte hindra att försäkringen anses uppfylla villkoren för en pensionsförsäkring.

6. Vid överföring av värdet i ett sådant försäkringsavtal som avses i punkt 5 efter utgången av mars månad år 2008 skall den mottagande försäkringen uppfylla de nya villkoren för pensionsförsäkring.

7. Vid en överlåtelse eller överföring av försäkringsavtal som ingåtts före den 2 februari 2007 från en försäkringsgivare till en annan försäkringsgivare, eller från en verksamhetsgren till en annan verksamhetsgren hos en försäkringsgivare, skall ett villkor om kontrolluppgiftslämnande enligt 58 kap. 16 § andra och tredje stycket i dess nya lydelse införas i försäkringsavtalen vid överföringen eller överlåtelsen.

8. En försäkring som ingås efter den 1 februari 2007 skall anses uppfylla det nya villkoret i 58 kap. 16 § om kontrolluppgiftslämnande förutsatt att villkoret senast den 1 april 2008 har förts in i avtalet.

9. Vid avskattning enligt 19 och 19 a §§ efter den 1 februari 2007 men före den 1 april 2008 skall den skattepliktiga inkomsten multipliceras med 1,2 i stället för 1,8.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

Härigenom föreskrivs att 2, 3 och 9 §§ lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Skattskyldiga till avkastningsskatt är

1. svenska livförsäkringsföretag,
2. utländska livförsäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse från fast driftställe i Sverige och utländska tjänstepensionsinstitut som bedriver med försäkringsverksamhet jämförbar tjänstepensionsverksamhet från fast driftställe i Sverige enligt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,
3. understödsföreningar som bedriver till livförsäkring hänförlig verksamhet,
4. pensionsstiftelser enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och utländska tjänstepensionsinstitut som från fast driftställe i Sverige meddelar avtal om tjänstepension med villkor som innebär att institutet kan likställas med en pensionsstiftelse enligt samma lag,
5. arbetsgivare som i sin balansräkning redovisar pensionsutfästelse under rubriken *Avsatt till pensioner* enligt lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. eller i sådan delpost som avses i 8 a § samma lag,
6. obegränsat skattskyldiga som innehar pensionssparkonto,
7. obegränsat skattskyldiga som innehar
  - a) *kapitalförsäkring* som är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, eller
  - b) försäkring som anses som pensionsförsäkring enligt 58 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229),
8. obegränsat skattskyldiga som ingått ett avtal om tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut i en verksamhet som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, under förutsättning att avtalet är jämförbart med en *kapitalförsäkring*.

a) *kapital- eller pensionsförsäkring* som är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, eller

b) försäkring som anses som pensionsförsäkring enligt 58 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229),

8. obegränsat skattskyldiga som ingått ett avtal om tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut i en verksamhet som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, under förutsättning att avtalet är jämförbart med en *kapital- eller pensionsförsäkring*.

9. obegränsat skattskyldiga som ingått ett avtal om tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut i en verksamhet som inte bedrivs från ett fast driftställe i

¹ Senaste lydelse 2005:1172.

Sverige under förutsättning att avtalet innehåller villkor som innebär att tjänstepensionsinstitutet kan likställas med en pensionsstiftelse enligt lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

Om en sådan *försäkring* som avses i första stycket 7 a inte innehas av någon som är obegränsat skattskyldig, skall den som har panträtt i försäkringen anses inneha den.

Om en sådan *kapitalförsäkring* som avses i första stycket 7 a inte innehas av någon som är obegränsat skattskyldig, skall den som har panträtt i försäkringen anses inneha den.

Bestämmelserna i första stycket 7 omfattar inte försäkring som enbart avser olycks- eller sjukdomsfall eller dödsfall senast vid 70 års ålder och som inte är återköpsbar. Detsamma gäller ett motsvarande avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring.

3 §²

Skatteunderlaget är kapitalunderlaget enligt andra–tionde styckena, multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret. Skatteunderlaget avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1–4 utgörs kapitalunderlaget av värdet av den skattskyldiges tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 2 och sådana utländska tjänstepensionsinstitut som avses i 2 § första stycket 4 medräknas dock endast sådana tillgångar och skulder som är hänförliga till den i Sverige bedrivna försäkringsrörelsen eller tjänstepensionsverksamheten.

Vid beräkning av kapitalunderlag enligt andra stycket skall bortses från den del av tillgångar och skulder som

1. inte förvaltas för försäkringstagarnas räkning,
2. är hänförliga till avgångsbidragsförsäkringar meddelade enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer,
3. är hänförliga till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar, eller
4. avser sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass enligt 2 kap. 3 a § första stycket 1 och 2 samt 3 b § första stycket 1 b och 4 försäkringsrörelselagen (1982:713).

Bestämmelserna i tredje stycket skall också gälla i tjänstepensionsverksamhet i fråga om avtal som är jämförbara med personförsäkring.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 5 utgörs av avsättningsbeloppet vid ingången av beskattningsåret avseende sådana pensionsutfästelser för vilkas tryggnad avdragsrätt föreligger vid inkomsttaxeringen.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 6 utgörs av värdet av de tillgångar som vid ingången av kalenderåret är hän-

² Senaste lydelse 2005:1172.

förliga till pensionssparkontot. Avdrag får ske för obetald skatt enligt denna lag som är hänförlig till kontot.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 7 utgörs av värdet vid beskattningsårets ingång av sådana försäkringar som anges där. Detta värde beräknas enligt åttonde och nionde styckena.

Som värde av försäkringen tas upp dess på försäkringstekniska beräkningsgrunder framräknade återköpsvärde med tillägg för beräknad upplupen andel i livförsäkringsrörelsens överskott.

I fråga om försäkringsavtal som ingåtts före den 1 januari 1997 skall endast den del av försäkringens värde tas upp som överstiger värdet vid denna tidpunkt. Till det värde som undantas från skatteunderlaget får tillägg göras för årlig värdestegring beräknad enligt första stycket. Denna begränsning gäller dock inte om försäkringen övergått till ny innehavare efter utgången av år 1996 på annat sätt än genom arv, testamente, gåva, bodelning eller, såvitt gäller försäkring som har samband med tjänst, överlåtelse mellan arbetsgivare på grund av anställds byte av tjänst.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 8 utgörs av värdet vid beskattningsårets ingång av de tillgångar som är hänförliga till avtalet om tjänstepension.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 8 och 9 utgörs av värdet vid beskattningsårets ingång av de tillgångar som är hänförliga till avtalet om tjänstepension.

Vid tillämpning av tredje stycket 1 skall tillgångar som svarar mot konsolideringsfond enligt 12 kap. 9 § försäkringsrörelselagen anses förvaltade för försäkringstagarnas räkning till den del fonden enligt bolagsordningen får användas för återbäring till försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar. Lag (2005:1172).

9 §³

Skatten uppgår till 15 procent av skatteunderlaget enligt 3 § om inte annat följer av andra och fjärde styckena.

Skatten uppgår till 15 procent av skatteunderlaget enligt 3 § om inte annat följer av andra, fjärde, *sjätte* och *sjunde* styckena.

För den del av skatteunderlaget som hos sådan skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1–3, 7 och 8 är hänförligt till annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller till annat med personförsäkring jämförbart tjänstepensionsavtal än sådant som avses i 28 kap. 2 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229) uppgår skatten till 30 procent av nio tiondelar av skatteunderlaget.

Med pensionsförsäkring likställs i denna paragraf en sådan kapitalförsäkring som

1. avses i 58 kap. 2 § andra stycket andra meningen inkomstskattelagen (1999:1229), eller

2. uppfyller villkoren i 58 kap. 6–16 §§ inkomstskattelagen, om den har meddelats i en sådan

³ Senaste lydelse 2005:1172.

verksamhet som avses i 2 kap. 1 § 2 lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och utländska tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Med pensionsförsäkring likställs också sådana avtal om tjänstepension som uppfyller villkoren i 58 kap. 1 a § första stycket 2 inkomstskattelagen.

I det fall beskattningsåret är längre eller kortare än 12 månader skall skattesatsen jämkas i motsvarande mån. Sådan jämkning skall också göras om hela behållningen på ett pensionssparkonto avskattas enligt 58 kap. 33 § inkomstskattelagen eller avsättning som avses i 3 § femte stycket helt upplöses under beskattningsåret.

Överlåts ett helt försäkringsbestånd från ett livförsäkringsföretag till ett annat sådant företag eller sker fusion enligt 15 a kap. 1 eller 18 § försäkringsrörelselagen (1982:713) inträder det övertagande företaget i det överlåtande företags skattemässiga situation.

Med pensionsförsäkring likställs sådana avtal om tjänstepension som uppfyller villkoren i 58 kap. 1 a § första stycket 2 inkomstskattelagen.

I det fall beskattningsåret är längre eller kortare än 12 månader skall skattesatsen jämkas i motsvarande mån. Sådan jämkning skall också göras om

1. hela behållningen på ett pensionssparkonto avskattas enligt 58 kap. 33 § inkomstskattelagen eller avsättning som avses i 3 § femte stycket helt upplöses under beskattningsåret,

2. det kapital som hänför sig till en pensionsförsäkring eller det kapital som förvaltas enligt ett sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med pensionsförsäkring avskattas enligt 58 kap. 19 eller 19 a § inkomstskattelagen, eller

3. en försäkring eller ett avtal om tjänstepension skall anses som en kapitalförsäkring enligt 58 kap. 2 § 3 stycket inkomstskattelagen. Skatteunderlaget skall därvid beräknas som om avskattning inte skett.

Överlåts ett helt försäkringsbestånd från ett svenskt livförsäkringsföretag till ett annat sådant företag eller sker fusion enligt 15 a kap. 1 eller 18 § försäkringsrörelselagen (1982:713) inträder det övertagande företaget i det överlåtande företags skattemässiga situation.

Överlåts ett försäkringsbestånd helt eller delvis från ett svenskt livförsäkringsföretag till ett livförsäkringsföretag som inte är skattskyldigt enligt denna lag, skall det överlåtande livförsäk-

*ringsföretaget betala avkastnings-
skatt för den del av året som
företaget innehaft försäkringsbe-
ståndet. Skattesatsen skall därvid
jämkas på motsvarande sätt som
anges i fjärde stycket första
meningen.*

*För tiden därefter skall skatte-
underlaget beräknas som om för-
säkringen innehafts hela året
medan skattesatsen skall jämkas
med hänsyn till den tid som skatt-
skyldighet förelegat.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.
  2. De nya bestämmelserna tillämpas inte på livförsäkringsavtal som ingåtts före den 2 februari 2007 under förutsättning att
    - a) premier inte därefter betalas,
    - b) avtalet inte därefter ändras på ett sätt som medför ökad premie förpliktelse totalt sett eller en tidigareläggning av premiebetalning, eller
    - c) större premie inte därefter betalas än den som lägst skall betalas för betalningsperioden enligt avtalet.
  3. Om de nya bestämmelserna blir tillämpliga på livförsäkringsavtal som ingåtts före den 2 februari 2007, skall vid tillämpning av denna lag den premiebetalning som föranleder att de nya reglerna blir tillämpliga anses som ett avtal om en ny försäkring.
  4. Äldre bestämmelser skall fortfarande tillämpas på försäkringsavtal som ingåtts före den 2 februari 2007.

1.3 Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § taxeringslagen (1990:324) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §¹

Denna lag gäller vid fastställelse av underlaget för att ta ut skatt eller avgift (taxering) enligt

1. inkomstskattelagen (1999:1229),
2. lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt,
3. lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
4. lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–5 och 7 och 8 nämnda lag,
4. lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–5 och 7–9 nämnda lag,
5. lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
6. lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift.

Lagen gäller även vid handläggning av ärenden om särskilda avgifter (skattetillägg och förseningsavgift) om inte annat följer av 5 kap.

Lagen innehåller bestämmelser som skall gälla vid handläggning av mål om taxering och särskilda avgifter i allmän förvaltningsdomstol.

Att bestämmelserna i denna lag gäller även i fråga om förfarandet för fastställelse av mervärdesskatt i vissa fall framgår av 10 kap. 31 § skattebetalningslagen (1997:483).

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

¹ Senaste lydelse 2005:1174.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter,

dels att 1 kap. 5 §, 11 kap. 8 §, 12 kap. 4 §, 13 kap. 1 § och 14 kap. 1 § samt rubriken närmast före 11 kap. 8 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 11 kap. 7 a – 7 c och 8 a §§.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §¹

Om inget annat anges har termer och uttryck som används i denna lag samma betydelse och tillämpningsområde som i

1. a) taxeringslagen (1990:324),
- b) inkomstskattelagen (1999:1229),
- c) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
- d) lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
- e) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–5, 7 och 8 den lagen,
- f) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
- g) lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
- h) lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
- i) lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, och
- j) 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980)

när det gäller bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter till ledning för taxering och annat bestämmande av underlag för skatt eller avgift, bedömning av skattskyldighet, beskattning enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller beskattning utomlands,

2. mervärdesskattelagen (1994:200) när det gäller redovisning av mervärdesskatt, samt

3. skattebetalningslagen (1997:483) när det gäller skyldighet att lämna uppgifter till ledning för registrering av skatteavdrag.

11 kap.

7 a §

Vid en sådan överföring av hela värdet i en pensionsförsäkring som avses i 58 kap. 18 § tredje stycket inkomstskattelagen (1999:1229), skall kontrolluppgift lämnas om överföringen.

¹ Senaste lydelse 2005:1175.

7 b §

Vid en försäkringsgivares överlåtelse eller överföring av en pensionsförsäkring till en annan försäkringsgivare eller till en annan del av försäkringsgivarens verksamhet som avses i 58 kap. 19 § inkomstskattelagen (1999:1229), skall kontrolluppgift lämnas om överlåtelsen eller överföringen.

7 c §

Kontrolluppgift som avses i 7 a och 7 b §§ skall lämnas för juridiska personer och fysiska personer av avgivande

- 1. försäkringsgivare,*
- 2. understödsföreningar, och*
- 3. tjänstepensionsinstitut som meddelar avtal om tjänstepension som är jämförbara med försäkring.*

I kontrolluppgiften skall uppgift lämnas om det överlåtna eller överförda värdet. Kontrolluppgiften skall också innehålla identifikationsuppgifter för den uppgiftsskyldige, försäkringstagaren och den mottagande försäkringsgivaren.

*Lydelse enligt promemorian
Slopad förmögenhetsskatt m.m.²*

Föreslagen lydelse

Kapitalförsäkring m.m.

Kontrolluppgift skall lämnas om
1. livförsäkring med undantag för

- a) pensionsförsäkring samt*
- b) livförsäkring som enbart avser olycks- eller sjukdomsfall eller dödsfall senast vid 70 års ålder och som inte är återköpbar och*

Livförsäkring

8 §

Kontrolluppgift skall lämnas om livförsäkring med undantag för

- 1. pensionsförsäkring, och*
- 2. livförsäkring som enbart avser olycks- eller sjukdomsfall eller dödsfall senast vid 70 års ålder om den inte är återköpsbar.*

² Finansdepartementet, juni 2007.

2. sådan försäkring som avses i 2 § första stycket 7 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av försäkringsgivare och understödsföreningar.

I kontrolluppgiften skall uppgift lämnas om

1 värdet av försäkringen vid årets utgång, och

2 värdet av försäkringen vid närmast föregående års utgång, om försäkringen är meddelad i en försäkringsrörelse som inte bedrivs från ett fast driftställe i Sverige.

I kontrolluppgiften skall uppgift lämnas om värdet av försäkringen vid årets utgång.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 a §

Kontrolluppgift skall lämnas om

1. sådan försäkring eller sådant avtal om tjänstepension som avses i 2 § första stycket 7 och 8 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel, och

2. sådant avtal om tjänstepension som avses 2 § första stycket 9 lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Kontrolluppgift enligt första stycket 1 och 2 skall lämnas för juridiska personer och fysiska personer av försäkringsgivare och tjänstepensionsinstitut. Uppgift skall också lämnas om försäkringen eller avtalet om tjänstepension är eller kan likställas med en pensionsförsäkring eller en kapitalförsäkring.

I kontrolluppgiften skall uppgift lämnas om värdet av försäkringen eller avtalet om tjänstepension vid närmast föregående års utgång.

12 kap.

4 §

Den som har förmedlat en utländsk försäkring som avses i 11 kap. 8 § skall lämna sådana upp-

Den som har förmedlat en utländsk försäkring som avses i 11 kap. 8 och 8 a §§ skall lämna

gifter att försäkringsgivaren och försäkringstagaren kan identifieras. sådana uppgifter att försäkringsgivaren och försäkringstagaren kan identifieras.

13 kap.

1 §³

Utländska företag som driver bankverksamhet, värdepappersrörelse, fondverksamhet, finansieringsverksamhet eller försäkringsverksamhet i Sverige utan att inrätta en filial eller motsvarande etablering här, skall innan verksamheten inleds ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgifter i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Skyldigheten att lämna en förbindelse enligt första stycket gäller inte ett utländskt företag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som på grund av bestämmelser i den staten är förhindrat att lämna kontrolluppgifter

Skyldigheten att lämna en förbindelse enligt första stycket gäller inte ett utländskt företag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*EES*) och som på grund av bestämmelser i den staten är förhindrat att lämna kontrolluppgifter

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte i fråga om försäkringsgivare inom EES som bara meddelar pensionsförsäkring enligt 58 kap. inkomstskattelagen (1999:1229). Särskilda regler om att en utländsk försäkringsgivare i vissa fall skall åta sig att lämna kontrolluppgift finns i 58 kap 16 § inkomstskattelagen.

14 kap.

1 §

Kontrolluppgifter skall lämnas för varje kalenderår senast den 31 januari närmast följande kalenderår.

Kontrolluppgift enligt 11 kap. 7 a och 7 b §§ skall dock lämnas inom fjorton dagar räknat från överlåtelsen eller överföringen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

³ Senaste lydelse 2006:1495.

1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1991:586) om inkomstskatt för utomlands bosatta skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

Skattepliktig inkomst enligt denna lag är:

1. avlöning eller därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten, svensk kommun eller svenskt landsting;

2. avlöning eller därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag än hos svenska staten, svensk kommun eller svenskt landsting, i den mån inkomsten förvärvats genom verksamhet här i riket;

3. arvode och liknande ersättning som uppburits av någon i egenskap av ledamot eller suppleant i styrelse eller annat liknande organ i svenskt aktiebolag eller annan svensk juridisk person, oavsett var verksamheten utövats;

4. ersättning i form av

– pension, med undantag av barnpension, enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension, lagen (1998:702) om garantipension, lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn och lagen (2000:462) om införande av lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn samt sjukersättning och aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del det totala beloppet av uppburna ersättningar för varje kalendermånad överstiger en tolftedel av 0,77 prisbasbelopp,

– barnpension enligt lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn, samt

– annan ersättning enligt lagen om allmän försäkring;

5. pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten, svensk kommun eller svenskt landsting;

6. belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i här i riket bedriven försäkringsrörelse samt belopp som utbetalas från pensionssparkonto fört av ett svenskt pensionssparinstitut eller av ett utländskt instituts filial i Sverige enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande;

6. belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i här i riket bedriven försäkringsrörelse samt belopp som utbetalas från pensionssparkonto fört av ett svenskt pensionssparinstitut eller av ett utländskt instituts filial i Sverige enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande, *samt avskattning av en sådan försäkring jämte ett sådant pensionssparkonto;*

¹ Senaste lydelse 2005:827.

6 a. belopp som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring samt avskattning av sådan försäkring, om försäkringen meddelats i en utländsk försäkringsrörelse, och under förutsättning att den skattskyldige vid den årliga taxeringen fått avdrag för premier enligt inkomstskattelagen (1999:1229).

7. pension på grund av tjänstepensionsförsäkring samt annan pension eller förmån, om förmån utgår från Sverige på grund av förutvarande tjänst och den tidigare verksamheten huvudsakligen utövats här;

7. pension på grund av tjänstepensionsförsäkring *inklusive avskattning av sådan försäkring*, samt annan pension eller förmån, om förmån utgår på grund av förutvarande tjänst och den tidigare verksamheten huvudsakligen utövats i Sverige;

8. ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1989:225) om ersättning till smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän;

9. dagpenning från arbetslöshetskassa enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring;

10. annan härifrån uppuren, genom verksamhet här i riket förvärvat inkomst av tjänst;

11. återfört avdrag för egenavgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980), egenavgifter som satts ned genom ändrad debitering, i den mån avdrag har medgetts för avgifterna samt avgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229) och som satts ned genom ändrad debitering i den mån avdrag har medgetts för avgifterna och dessa inte hänför sig till näringsverksamhet;

11. återfört avdrag för egenavgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980), egenavgifter som satts ned genom ändrad debitering, i den mån avdrag har medgetts för avgifterna samt avgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen och som satts ned genom ändrad debitering i den mån avdrag har medgetts för avgifterna och dessa inte hänför sig till näringsverksamhet;

12. sjöinkomst som avses i 64 kap. 3 och 4 §§ inkomstskattelagen.

Som inkomst enligt första stycket 1–3 anses också förskott på sådan inkomst.

Verksamhet på grund av anställning eller uppdrag i svenskt företag eller vid ett utländskt företags fasta driftställe i Sverige anses utövad här i riket även om den enskilde inom ramen för verksamheten

– gör tjänsteresor utomlands, eller

– utför arbete utomlands i sin bostad under förutsättning att tiden för arbetet där uppgår till högst hälften av den enskildes totala arbetstid i verksamheten under varje tremånadersperiod.

Skattepliktig inkomst enligt denna lag är dock endast sådan inkomst som skulle ha beskattats hos en obegränsat skattskyldig enligt inkomstskattelagen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008 och tillämpas på inkomster som uppbärs från och med den 2 februari 2007. I fråga om skattskyldighet för sådana inkomster från avskattning som avses i 2 § första stycket 6, 6a och 7 §§ tillämpas lagen dock först efter utgången av mars månad 2008.

1.6 Förslag till lag om ändring i försäkringsavtalslagen (2005:104)

Härigenom föreskrivs att 14 kap. 14 § försäkringsavtalslagen (2005:104) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

14 §

Ett förfogande över försäkringen är utan verkan i den mån förfogandet är förbjudet enligt ett försäkringsvillkor som enligt inkomstkattelagen (1999:1229) skall tas in i försäkringsavtalet. Ett förbud mot överlåtelse hindrar dock inte utmätning eller överlåtelse vid ackord eller i konkurs i vidare utsträckning än detta följer av vad som annars föreskrivs i lag eller annan författning.

Ett förbud mot överlåtelse av en försäkring hindrar inte utmätning eller överlåtelse vid ackord eller i konkurs i vidare utsträckning än detta följer av vad som annars föreskrivs i lag eller annan författning.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

2. Bestämmelsen i sin nya lydelse tillämpas endast på livförsäkringsavtal som ingås från och med den 2 februari 2007. Bestämmelsen i sin nya lydelse tillämpas dock även på försäkringsavtal som ingåtts före den 2 februari 2007 och som på grund av överlåtelse eller överföring av försäkringsavtal från och med det datumet övergått på ny försäkringsgivare, eller en annan verksamhetsgren hos en försäkringsgivare.

1.7 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

2 §

Ränteberäkningen skall grundas på den sammanlagda skatteskuld eller skattefordran enligt denna lag som den skattskyldige har varje dag.

Till den del skatteskulden gäller skatt som avses i 4, 5 eller 7 § beräknas kostnadsränta inte för tiden från och med den 13 februari till och med den 3 maj taxeringsåret på belopp upp till och med 20 000 kronor.

Vid beräkning av skatteskuld eller skattefordran enligt första stycket undantas skatt enligt 2 § första stycket 7 och 8 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel för tiden från och med den 13 februari till och med den förfallodag som beräknas enligt 16 kap. 6 §.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008 och tillämpas första gången vid 2009 års taxering.

2 Bakgrund

Den 1 februari 2007 överlämnade regeringen skrivelsen, Meddelande om kommande ändringar av skattereglerna för pensionsförsäkring, (Skr. 2006/07:47) till riksdagen. Samtidigt remitterades promemorian, Promemoria om nya skatteregler för pensionsförsäkring (Fi2007/811, nedan februari månads promemoria).

Skälet till skrivelsen och promemorian var att EG-domstolen meddelat dom i målet kommissionen mot Kungariket Danmark (mål nr C-150/04). Domen, den s.k. Danmarks-domen. Domen gällde det danska kravet på att en försäkring ska vara meddelad i Danmark för att beskattningen av pensionsförmåner och pensionssparande ska skjutas upp till dess att pensionen betalas ut (det så kallade etableringskravet). I domen slog domstolen fast att ett etableringskrav som det danska strider mot EG-fördraget.

Eftersom de svenska reglerna för beskattning av pensionsförsäkringar innehåller ett etableringskrav som i allt väsentligt svarar mot det danska, får Danmarks-domen betydelse även för svensk del. Det svenska etableringskravet för pensionsförsäkringar riskera att vara oförenliga med EG-rätten och bör därför ändras. Februari månads promemoria behandlade behovet av ändringar i skattelagstiftningen till följd av detta. De huvudsakliga förslag som presenterades i promemorian och som aviserades i riksdagsskrivelsen var att:

- avdrag inte bara ska medges för premier till svenska pensionsförsäkringar utan även för premier till pensionsförsäkringar tecknade inom övriga Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), dvs. etableringskravet utvidgas till att omfatta försäkringar meddelade inom hela EES-området,
- ett nytt villkor för pensionsförsäkring bör införas som innebär att försäkringsgivaren ska lämna kontrolluppgifter om försäkringen enligt lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Villkoret om kontrolluppgiftslämnande ska införas i försäkringsavtalet för att försäkringen ska anses som pensionsförsäkring,
- en ny avskattningsregel införs som innebär att avskattning av försäkringens hela värde ska ske om parterna förfogar över försäkringen i strid mot villkoren i 58 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) eller om försäkringsvillkoren ändras på ett sådant sätt att försäkringen inte längre utgör en pensionsförsäkring,
- avkastningsskatten utvidgas till att omfatta utländska pensionsförsäkringar, och
- de särskilda reglerna för s.k. kapitalpensionsförsäkring slopas.

I februari månads promemoria föreslogs också att de nya reglerna ska tillämpas retroaktivt från dagen för riksdagsskrivelsen, dvs. att reglerna ska tillämpas på försäkringsavtal som tecknats den 2 februari 2007 eller senare. Äldre regler, inklusive det gamla etableringskravet, ska enligt promemorians förslag fortfarande vara tillämpliga på avtal som tecknats den 1 februari 2007 eller tidigare. För att kunna upprätthålla skillnaden mellan försäkringar som meddelats enligt de gamla reglerna och nya

pensionsförsäkringar utformades förslaget till övergångsbestämmelser i februari månads promemoria så att beståndsöverlåtelse av ett äldre försäkringsbestånd inte kan göras utan avskattning om mottagaren av beståndet inte är etablerad i Sverige. Av samma skäl föreslogs i promemorian – och aviserades i skrivelsen till riksdagen – även ett omedelbart stopp för överföring av pensionskapital från en pensionsförsäkring till en annan (s.k. flytt av försäkring). Med avseende på det senare förslaget uttalade regeringen i skrivelsen att regeringen avsåg att, om så var möjligt, i den kommande propositionen föreslå regler som på ett godtagbart sätt säkerställer framtida beskattning av pensioner och pensionskapital samtidigt som de inte blockerar möjligheten att flytta värdet i en äldre pensionsförsäkring.

Remisstiden för februari månads promemoria gick ut den 16 april 2007. Under beredningen av februari månads promemoria har arbetet bland annat inriktats på att hitta kompletterande lösningar som tillsammans med förslagen i promemorian gör det möjligt att kontrollera den skattecredit som uppkommer i anledning av den uppskjutna beskattningen samtidigt som möjligheten att överföra hela värdet i en pensionsförsäkring till en annan pensionsförsäkring behålls.

I denna promemoria lämnas förslag till sådana regler.

Det bör noteras att de förslag till författningstext som presenteras i promemorian inkluderar de förslag som tidigare presenterats i februari månads promemoria – i några fall har förslagen beretts vidare inom regeringskansliet och justerats, bl.a. med hänsyn till synpunkter från remissomgången. Denna redaktionella lösning har valts för att göra det enklare för läsaren att sätta in de nya förslagen i sitt sammanhang. I denna promemoria kommenteras emellertid bara de förslag som är helt nya i förhållande till februari månads promemoria.

3 Skyddet av skattecrediten

3.1 Överföring av pensionskapital och överlåtelse av försäkringsbestånd

I samband med den så kallade försäkringsrörelsereformen 1999 infördes en möjlighet i 58 kap. 18 § tredje stycket inkomstskattelagen (1999:1229) att utan skattekonsekvenser föra över värdet av en pensionsförsäkring till en ny pensionsförsäkring (s.k. flytt av försäkring). En förutsättning för detta är att den nya försäkringen uppfyller villkoren för pensionsförsäkring i inkomstskattelagens mening (58 kap. 4–16 §§). Reglerna ger den skattskyldige en möjlighet att föra över en pensionsförsäkrings hela värde till en ny försäkring utan skattekonsekvenser – överföringen ses således inte för försäkringstagarens del som ett återköp (vilket hade varit skattepliktigt enligt 10 kap. 5 § inkomstskattelagen) och inte heller som betalning av premier till den nya försäkringen (vilka, beroende på förhållandena, annars skulle vara avdragsgilla).

Möjligheten att byta försäkringsgivare anses vara ett starkt konsumentintresse och kan också antas förbättra konkurrensen (och ytterst produktutvecklingen) i branschen. Enligt nu gällande regler, dvs. med det

nuvarande etableringskravet, upprätthålls sambandet mellan de medgivna avdragen respektive skattefriheten och den framtida beskattningen av utfallande pension även efter ett byte av försäkringsgivare, eftersom utbetalaren av förmånerna från den nya försäkringen måste ha ett fast driftställe i Sverige. Staten har därigenom möjligheter att försäkra sig om att kontrolluppgifter levereras i samband med utbetalningen och att eventuellt fortsatta överflyttningar av kapitalet sker inom ramen för de svenska villkoren för skattefrihet.

Om etableringskravet utvidgas så att pensionsförsäkringar som meddelats av livförsäkringsföretag som är etablerade inom en stat inom EES likabehandlas skattemässigt, innebär det att värdet av en pensionsförsäkring kan flyttas till en ny försäkring inom en jurisdiktion utanför Sverige. Med avseende på dessa försäkringar har Sverige betydligt sämre förutsättningar att kontrollera såväl kapitalet och beskattningen av dess avkastning som utbetalning av förmåner från försäkringarna. Möjligheten att skydda de latent skatteanspråk som skattekrediten ger upphov till försämras därmed kraftigt. Dessutom innebär en överföring av en försäkring till ett annat EES-land att försäkringens värde hamnar under avtalsrättsliga regelsystem över vilka Sverige saknar kontroll. Det blir med andra ord inte längre självklart att det går att kontrollera att en överföring till ett nytt land (EES eller tredje land) sker enligt de förutsättningar som anges i 58 kap. 18 § tredje stycket inkomstskattelagen. Att dessa förutsättningar är uppfyllda är ett villkor för att transaktionen inte ska utlösa beskattningsekvenser.

Beståndsöverlåtelser

Det är inte bara i samband med överföring av värdet i en försäkring som det ansamlade kapitalet i en försäkring kan överföras till en annan försäkringsgivare. Ett svenskt försäkringsbolag kan överlåta hela eller delar av sitt försäkringsbestånd till en annan försäkringsgivare som har koncession i Sverige eller i ett annat EES-land. Till skillnad från en överföring av värdet i en försäkring, sker en beståndsöverlåtelse inte på initiativ av en enskild försäkringstagare utan är snarare tänkt att underlätta t.ex. vid övertagande av hela försäkringsrörelser eller vid omstruktureringar. En beståndsöverlåtelse är civilrättsligt närmast att jämföra med ett gäldenärsbyte och innebär att själva försäkringsavtalet förs över till en ny försäkringsgivare. En sådan överföring innebär inte att de ursprungliga avtalsvillkoren ändras. Vid en beståndsöverlåtelse är det således till skillnad från vad som gäller vid en överföring av försäkringsvärdet inte kapitalet utan själva avtalet som förs över till en ny försäkringsgivare.

En överlåtelse till en försäkringsgivare som meddelar pensionsförsäkring i inkomstskattelagens mening kan ske utan skattekonsekvenser. Om däremot försäkringen förs över till en annan försäkringsgivare – eller till en annan del av den ursprungliga försäkringsgivarens verksamhet – som inte meddelar pensionsförsäkring, ska s.k. avskattning av försäkringens värde ske (58 kap. 19 § inkomstskattelagen). Avskattning innebär att försäkringens värde ska tas upp under inkomst av tjänst hos den försäkrade och inte hos de parter, dvs. försäkringsgivarna, som genomfört beståndsöverlåtelser.

Eftersom en försäkring som meddelats av en försäkringsgivare som är etablerad utomlands inte uppfyller etableringskravet kan en beståndsöverlåtelse utan skattekonsekvenser för närvarande inte göras till ett försäkringsbolag som inte är etablerat i Sverige. En utvidgning av etableringskravet till att även omfatta försäkringar meddelade av försäkringsgivare som är etablerade utanför Sverige men inom EES, innebär emellertid att möjligheten till beståndsöverlåtelser inom EES öppnas och att kontrollmöjligheterna försämras.

3.2 Effekter av ett utvidgat etableringskrav

Pensionsförsäkringar är föremål för särskilda regler i beskattningshänseende främst eftersom en skattecredit i form av skattefrihet för förmånen och avdragsrätt för avsättningen medges med avseende på den som får en rätt till en framtida pension i anställningen. För den som själv sparar till pensionen medges i stället avdragsrätt för premien. Vidare beskattas avkastningen under tiden kapitalet förvaltas i försäkringen enligt särskilda regler. Till detta kommer att tjänstepensionsförmåner är undantagna från arbetsgivaravgift och allmän löneavgift och i stället beläggs med särskild löneskatt på pensionskostnader som är ca 8 procentenheter lägre än arbetsgivaravgiften och allmän löneavgift tillsammans. Det finns således flera skäl att bevaka att det så kallade pensioneringssyftet är uppfyllt inte bara när avsättningen till försäkringen görs utan också under dess löptid.

När etableringskravet utvidgas till att även omfatta EES-försäkringar innebär det bland annat att kontrollen av kopplingen mellan avdragsrätten och beskattningen av utbetalningarna från en pensionsförsäkring försvagas. Sverige har nämligen begränsade möjligheter att kontrollera såväl utbetalningar som andra transaktioner som eventuellt företas med en försäkring som meddelats av en EES-försäkringsgivare utanför Sverige. Kontrollmöjligheten blir beroende av reglerna i försäkringsgivarens hemland och inte av de svenska reglerna för kontroll.

Utbetalning av pension

Viktigast bland de transaktioner som kan företas under en försäkringslivstid är naturligtvis utbetalning av pension som enligt huvudregeln ska beskattas som inkomst av tjänst i Sverige. För att kunna lämna den skattecredit som den uppskjutna beskattningen innebär måste Sverige ha praktiska möjligheter att beskatta den utbetalning som svarar mot medgivna avdrag. Det innebär att tillräcklig information för att möjliggöra att beskattning verkligen sker måste finnas tillgänglig. För att åstadkomma att information lämnas har i februari månads promemoria föreslagits att ett avtal om pensionsförsäkring måste innehålla ett åtagande från försäkringsgivaren att lämna kontrolluppgift enligt lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Det är emellertid tveksamt i vilken utsträckning ett sådant åtagande får effekt i t.ex. stater som har mer omfattande sekretess med avseende på försäkringar. Det är också tveksamt i vilken utsträckning Sverige har möjlighet att kräva in uppgifter från utländska försäkringsgivare, dvs. kräva fullgörande i enlighet med avtalsvillkoret.

Villkorsändringar

En förutsättning för att de särskilda reglerna för beskattning av pensioner och pensionsförmåner ska vara tillämpliga är att de s.k. kvalitativa kraven för pensionsförsäkring är uppfyllda, eller att en försäkring för det utställda pensionslöftet är en pensionsförsäkring. De kvalitativa krav som uppställs i 58 kap. inkomstskattelagen syftar till att säkerställa att det verkligen är fråga om ett sparande till ålderdomen, dvs. att det föreligger ett pensioneringssyfte med att teckna försäkringen (eller ställa ut pensionslöftet). Om så inte vore fallet skulle de särskilda reglerna kunna användas för skatteplaneringsändamål, t.ex. för att flytta inkomster mellan perioder med olika marginalsatt. Av denna anledning omfattar de kvalitativa kraven, utöver regler om vad slags pension som får avses, också regler som t.ex. syftar till att inskränka möjligheten att disponera över kapitalet, direkt eller indirekt (58 kap. 16 – 18 §§ inkomstskattelagen). De kvalitativa kraven innefattar också regler om hur pensionen får betalas ut (58 kap. 10 – 11 §§ inkomstskattelagen) för att inte inskränkningarna i dispositionsrätten ska kunna kringgås.

Ett viktigt syfte med etableringskravet är därför att säkerställa att innebörden av försäkringsavtalet inte ändras på ett sådant sätt att det inte längre uppfyller pensioneringssyftet. För detta ändamål finns också i 14 kap. 14 § försäkringsavtalslagen (2005:104) en regel vars innebörd är att en villkorsändring i ett avtal om pensionsförsäkring ska vara utan verkan om den innebär avtalet inte längre uppfyller samtliga de villkor som ställs upp i 58 kap. 4 – 16 §§ inkomstskattelagen. Försäkringsavtalslagen riskerar dock att ha begränsad verkan utanför svensk jurisdiktion.

I en annan jurisdiktion kan engångsutbetalningar vara vanliga. Det förekommer t.ex. att hela pensionskapitalet betalas ut i samband med att förmånshavaren byter arbetsgivare eller uppnår avtalad pensionsålder, dvs. transaktioner som i Sverige skulle anses strida mot pensioneringssyftet kan i andra jurisdiktioner var det normala. Det är av det skälet angeläget att Skatteverket får information om de förändringar som sker i ett avtal och framför allt får möjlighet att säkerställa att villkoren upprätthålls även om försäkringens värde skulle föras över till en försäkringsgivare i en annan EES-jurisdiktion.

Beskattning av avkastning

I Sverige beskattas avkastningen på kapitalet i en livförsäkring (pensionsförsäkring eller kapitalförsäkring) enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Skatten beräknas som en skatt på en schabloniserad avkastning på förmögenheten i försäkringen. Skattskyldig till avkastningsskatt är i normalfallet den som meddelat försäkringen, dvs. försäkringsgivaren. Denne är å andra sidan inte skattskyldig enligt inkomstskattelagen med avseende på avkastning på förmögenhet som förvaltas för försäkringstagarnas räkning. Det skulle vara praktiskt mycket komplicerat att debitera utländska försäkringsgivare avkastningsskatt på pensionskapitalet. Av den anledningen är det i de fall då försäkringen meddelats av en försäkringsgivare som inte har ett driftställe i Sverige, den enskilde innehavaren av försäkringen som är skattskyldig

för avkastningsskatt på försäkringens värde. Utöver beskattningsunderlag för de löpande utbetalningarna från försäkringen krävs således för att upprätthålla en enhetlig beskattning att Skatteverket får löpande information om försäkringens värde för att kunna beräkna avkastningsskatten som belöper på värdet i försäkringen.

I februari månads promemoria föreslås att skattskyldigheten för utländska livförsäkringar utvidgas från att bara omfatta utländska kapitalförsäkringar till att också omfatta utländska pensionsförsäkringar. Information om värdet av sådana försäkringar har inte bara betydelse för att avkastningsskatt ska bli rätt beräknad utan kan också utgöra en indikation på att det har skett transaktioner med försäkringen.

För att upprätthålla en effektiv beskattning av värdet på och utbetalningar från pensionsförsäkringar, är det sammanfattningsvis av avgörande betydelse att informationsflödet till Skatteverket med avseende på pensionsförsäkringar förbättras i samband med att etableringskravet utvidgas till att även omfatta andra stater inom EES.

4 Utökad kontroll

4.1 Åtagande att lämna kontrolluppgift

Förslag: Det kvalitativa villkoret att försäkringsgivaren ska åta sig att lämna kontrolluppgift förtydligas med avseende på försäkringsgivare utanför Sverige men inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). För att villkoret ska vara uppfyllt ska dessa försäkringsgivare skriftligen åta sig att till Skatteverket lämna kontrolluppgift enligt lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter (LSK).

För att bland annat värna om pensioneringssyftet föreslogs i februari månads promemoria att en avskattningsregel ska införas som en sanktion mot otillåtna förfoganden. Den föreslagna avskattningsregeln träffar ändringar i försäkringsavtalet och andra förfoganden som får till följd att villkoren för pensionsförsäkring i 58 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) inte längre är uppfyllda.

Ett villkor som enligt februari månads promemorias förslag ska vara uppfyllt är att det i försäkringsavtalet ska finnas ett åtagande från försäkringsgivaren att lämna kontrolluppgift. Villkoret gäller generellt, dvs. även för svenska försäkringsgivare. De möjligheter till vite som ges i LSK torde inte kunna tillämpas gentemot utländska försäkringsgivare endast på den grunden att de i ett civilrättsligt avtal åtagit sig att lämna kontrolluppgift. Oavsett hur det förhåller sig i denna fråga så skulle det, som framhållits i avsnitt 3.2, vare sig vara en tillräckligt effektiv eller i övrigt en tillfredsställande ordning. Det blir därför nödvändigt med en annan form av sanktion. I februari månads promemoria uttalas att det ska anses som en villkorsändring om kontrolluppgift inte lämnas vilket i sin tur kan leda till att avdrag för premier till försäkringen inte medges och till avskattning som yttersta sanktion (s. 26). Detta bör dock tydliggöras på ett bättre sätt. Av denna anledning föreslås en utvidgning av villkoret

om att lämna kontrolluppgift med avseende på pensionsförsäkringar som meddelats i ett annat EES-land än Sverige.

Innebörden av en sådan utvidgning är följande. För att det tidigare föreslagna villkoret i 58 kap. 16 § andra stycket inkomstskattelagen ska anses uppfyllt ska en försäkringsgivare som bedriver verksamhet från ett fast driftställe utanför Sverige men inom EES skriftligen gentemot Skatteverket åta sig att fullgöra kontrolluppgiftsskyldigheten. Det är således ingen skillnad i åtagandet som sådant men försäkringsgivaren måste – utöver att inkorporera villkoret i försäkringsavtalet (vilket gäller för samtliga försäkringsgivare som meddelar pensionsförsäkring) – också i ett separat åtagande gentemot Skatteverket förbinda sig att lämna uppgifterna.

För att klargöra konsekvenserna av att kontrolluppgift inte lämnas, bör det i en ny 58 kap. 19 a § inkomstskattelagen uttryckligen regleras att avskattning ska ske om kontrolluppgift inte lämnas på sätt som förutsätts i 58 kap. 16 §.

Ett åtagande gentemot Skatteverket säkerställer även andra nödvändiga funktioner för att säkerställa och upprätthålla beskattningen. Åtagandet innebär att Skatteverket får uppgifter om den utländska försäkringen, försäkringstagaren och försäkringsgivaren. Detta underlättar kontrollen bland annat av avdrag för premier till utländska försäkringar. Finns inte försäkringen anmäld kan avdrag vägras eftersom villkoren i 58 kap. 16 § då inte uppfyllts. Det ligger därför i försäkringstagarens intresse att åtagandet kommer till stånd som en förutsättning för att bl.a. möjligheten till skattecredit och den lägre avkastningsskatten ska kunna utnyttjas. En annan fördel med en aktiv handling från försäkringsgivaren i relationen till Skatteverket är att Skatteverket får bättre möjligheter att informera försäkringsgivaren om kontrolluppgiftsskyldighetens innebörd. Av samma anledning bör det krävas att avtalet är skriftligt. Härigenom blir även åtagandets innebörd tydligare för försäkringsgivaren.

Förslaget föranleder – i förhållande till februari månads promemoria – att ett nytt tredje stycke införs i 58 kap. 16 § inkomstskattelagen samt att 58 kap. 19 a § ändras.

4.2 Kontrolluppgift vid överföring eller överlåtelse av försäkringens kapital

Förslag: Kontrolluppgiftsskyldighet införs med avseende på överföring eller överlåtelse av försäkringskapital. Uppgifter ska lämnas om det överförda värdet och innehålla identifikationsuppgifter för försäkringstagare samt nuvarande och ny försäkringsgivare. Kontrolluppgift ska lämnas av avgivande försäkringsgivare, understödsföreningar och sådana tjänstepensionsinstitut som meddelar avtal om tjänstepension som är jämförbara med försäkring. Uppgifterna ska lämnas för försäkringstagare oavsett om de är fysiska eller juridiska personer och inom fjorton dagar efter överföringen eller överlåtelsen.

Det har tidigare konstaterats att när det nu blir möjligt att överföra försäkringskapital till försäkringar som är meddelade utanför Sverige är de befintliga kontroll- och sanktionsverktygen otillräckliga eller i vissa fall

obefintliga. Oavsett om överföringen sker via en s.k. flytt av försäkringen eller via en beståndsöverlåtelse finns dessa brister inte bara med avseende på nya skattekrediter utan även med avseende på en skattekredit som kan ha upparbetats under flera decennier. Det är därför särskilt viktigt att Skatteverket kan få omedelbar information om transaktioner som innebär att försäkringen flyttar utanför svensk jurisdiktion. Av denna anledning föreslås att kontrolluppgift ska lämnas om överföring eller överlåtelse av försäkringskapital. Kontrolluppgiften ska lämnas av det överförande försäkringsföretaget och ska innehålla identifikationsuppgifter för såväl det företag från vilket kapitalet överförs som för det företag i vilket den nya försäkringen tecknats eller till vilket försäkringen överlåtits. Tillräckliga uppgifter för att identifiera försäkringstagaren, inklusive personnummer, ska också lämnas liksom uppgift om värdet av den överförda eller överlåtna försäkringen.

Om värdet av en försäkring överförs till en försäkring inom ett annat EES-land förutsätter detta, för att avskattning ska undvikas, att den nya försäkringen uppfyller alla villkor i 58 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) inklusive villkoret om ett åtagande gentemot Skatteverket (se avsnitt 4.1). Åtagandet är också grunden för att Skatteverket ska kunna hållas underrättat om framtida transaktioner med försäkringen.

En överföring av en försäkrings värde till en ny försäkring kan ske vid flera tillfällen under samma år och det är viktigt att villkoren för pensionsförsäkring är uppfyllda vid vart och ett av dessa tillfällen. Det är därför inte tillräckligt att kontrolluppgiften lämnas vid ordinarie tidpunkt för kontrolluppgiftslämnande, dvs. i januari månad under taxeringsåret. Vid den tidpunkten kan en kedja av överföringar och överlåtelser ha gjorts och det kan vara omöjligt att rekonstruera kedjan. Om transaktionerna gjorts med parter i andra EES-länder utan att villkoren för pensionsförsäkring följts, ska försäkringen enligt februari månads promemoria avskattas i inkomstslaget tjänst vid överföringstidpunkten. Det är därför viktigt att de nödvändiga uppgifterna om transaktionen blir tillgängliga för Skatteverket i anslutning till överföringen eller överlåtelser. Det föreslås därför att kontrolluppgift avseende överföring av försäkringskapital eller överlåtelse av försäkring ska lämnas senast inom fjorton dagar efter överföringen eller överlåtelser.

Enligt nuvarande regler lämnas i huvudsak inga kontrolluppgifter för juridiska personer. En utvidgning av etableringskravet till att omfatta pensionsförsäkringar meddelade inom hela EES kräver att information lämnas i en större omfattning än med nuvarande etableringskrav. Det finns därför skäl att när det gäller kontrolluppgifter som syftar till att skydda skattekrediten i pensionssparandet och upprätthålla pensioneringsnyttan föreslå att en sådan kontrolluppgiftsskyldighet även skall omfatta juridiska personer. Inte sällan kan juridiska personer dessutom ha tecknat försäkringar som representerar stora värden t.ex. när försäkringen tryggar tjänstepensionslöften. Sådana försäkringar innefattar naturligtvis också stora skattekrediter. Detta förhållande utgör ytterligare skäl för att inte begränsa uppgiftsskyldigheten till att endast avse fysiska personers försäkringar. Kontrolluppgift om överföring eller överlåtelse ska således lämnas för såväl fysiska som juridiska personer.

Av EG-domstolens praxis framgår att administrativa ålägganden kan utgöra en faktor vid bedömningen av om regler som avser att tillgodose

intresset av att skatt tas ut, är adekvata och proportionella – dvs. om reglerna kan anses förenliga med EG-rätten. Som framgår av avsnitt 4.1 föreslås i denna promemoria ett åtagande att lämna kontrolluppgift gentemot Skatteverket och att denna åtgärd endast ska gälla EES-försäringsgivare som inte är svenska. Ett sådant särskilt administrativt krav kan – mot bakgrund att det avser att underlätta för såväl Skatteverket som försäkringsföretaget – motiveras som både adekvat och proportionellt eftersom det utgör grunden för en nödvändig kontroll. Den kontrolluppgiftsskyldighet som föreslås i detta avsnitt bör emellertid omfatta alla försäkringsföretag oavsett om de är etablerade i Sverige eller i övriga EES-området för att inte ytterligare öka åtskillnaden i behandling av utländska aktörer jämfört med svenska.

Förslaget föranleder införande av tre nya paragrafer, 11 kap. 7 a – 7 c §§, i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter (LSK) samt ett nytt andra stycke i 14 kap. 1 § samma lag. Vidare föranleder förslagen i denna promemoria följändringar i 12 kap. 4 § LSK.

5 Avkastningsskattefrågor

Förslag: En försäringsgivare som bedriver verksamhet från ett fast driftställe utanför Sverige men inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som gentemot Skatteverket har åtagit sig att lämna kontrolluppgift, kan överenskomma med försäkringens innehavare om att för dennes räkning betala avkastningsskatt som belöper på försäkringen med medel ur försäkringen. Betalning i anledning av en sådan överenskommelse ska då inte betraktas som uttag ur eller återköp av försäkringen under förutsättning att beloppet betalas ut sedan underlaget för avkastningsskatt fastställts i beslut om årlig taxering. Beloppet får inte överstiga skattens storlek enligt beslut om slutlig skatt.

Skattskyldighet för avkastningsskatt införs för en obegränsat skattskyldig som ingår ett avtal om tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut, om institutet kan likställas med en svensk pensionsstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. Underlaget för skatten föreslås utgöra värdet av de tillgångar som är hänförliga till avtalet.

Rätten till avdrag för avkastningsskatt enligt 16 kap. 17 § inkomstskattelagen (1999:1229) som gäller för tryggnad genom avsättning i balansräkningen utvidgas till att även omfatta avkastningsskatt på värdet av ett tjänstepensionsavtal som tecknats med ett utländskt tjänstepensionsinstitut som hör hemma i en stat inom EES och som innebär att institutet kan likställas med en svensk pensionsstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

I februari månads promemoria föreslås att det system för avkastningsskatt som i dag gäller för utländska kapitalförsäkringar ska utvidgas till att även omfatta pensionsförsäkringar som meddelats av ett försäkringsföretag som hör hemma i en annan EES-stat än Sverige, dvs. försäkringens innehavare är skattskyldig för avkastningsskatt även på utländska

pensionsförsäkringar. För svenska försäkringar gäller att det är försäkringsgivaren som är skattskyldig för avkastningsskatt.

Att skattskyldigheten till avkastningsskatt är placerad hos försäkringens innehavare innebär bland annat att avkastningsskatten inte kan tas ur kapitalet utan måste erläggas av innehavaren själv. Avkastningsskatten får inte dras av i andra fall än vid avsättning i balansräkningen. Den som väljer att köpa försäkring utomlands och räknar med att få avdrag för premien får således inte avdrag för en del av kostnaden som i Sverige skulle ha ingått i premien, dvs. avkastningsskatten. Denna nackdel får anses vara tillräcklig för att det ska finnas anledning att överväga en alternativ väg för betalning av avkastningsskatt. Ytterligare en effekt av att skattskyldigheten till avkastningsskatt ligger hos försäkringstagaren är att denne när avsättningen till försäkringen beräknas måste ta hänsyn till den kommande avkastningsskatten. Sannolikt utgör detta inte något större problem med avseende på premier som betalas in löpande och i början av en försäkrings livstid. Beloppet blir emellertid högre ju större kapital som finns i försäkringen. Dessutom ska avkastningsskatten betalas under försäkringens hela livstid, vilket kan vara en betydande tidsrymd. Under en del av den perioden betalas inga premier utan de enda transaktionerna är utbetalning av pension. Än tydligare blir problemet om den utländska försäkringen tecknats för att ta emot kapitalet från en svensk försäkring. Vid en överföring av kapital från en svensk försäkring till en utländsk pensionsförsäkring kommer den framtida avkastningsskatten att beräknas även på det kapital som överförs. Detta kapital har betalats in under förutsättningen att avkastningsskatten ska betalas av försäkringsföretaget och det kan efter överföringen bli fråga om relativt ansevliga belopp som från och med överlåtelsen ska betalas av den enskilda försäkringstagaren.

För att underlätta och komma till rätta med detta problem förslås att utländska försäkringsgivare som åtagit sig att lämna kontrolluppgift på sätt som avses i 58 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229) i dess lydelse enligt förslaget i denna promemoria, ska kunna avtala med försäkringstagaren om att frivilligt åta sig att betala den avkastningsskatt som belöper på försäkringstagarens försäkring. Skattskyldigheten föreslås dock ligga kvar hos den enskilde försäkringstagaren som därför ytterst blir den som är betalningsskyldig för skatten.

Den som sparar på ett s.k. IPS-konto (individuellt pensionssparande) är formellt sett själv skattskyldig för avkastningsskatten medan fondförvaltaren åläggs att uppträda som om skattskyldigheten låg hos denne. Skatten betalas således enligt 10 § lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel (AvPL) av pensionssparinstitutet. Bestämmelsen bygger på att det i 3 kap. 1 § lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande ställs upp ett krav på att avtalet om IPS innehåller en fullmakt för institutet att ta ut medel från kontot och betala skatten till Skatteverket. Ett sådant uttag av medel för att betala avkastningsskatten torde kunna ses som utbetalning till kontoinnehavaren – dvs. borde enligt huvudregeln vara skattepliktig. Av 10 kap. 5 § inkomstskattelagen framgår emellertid att det endast är utbetalningar till en person som har rätt till förmåner från kontot som är skattepliktiga enligt inkomstskattelagen. Det medför att uttag för att betala avkastningsskatt inte är skattepliktiga. Lagrummet är emellertid inte formulerat på samma sätt med avseende på

utbetalningar från pensionsförsäkringar. En utbetalning från en pensionsförsäkring för att betala innehavarens avkastningsskatt är således skattepliktig enligt inkomstskattelagen. Ett undantag från inkomstskattskyldigheten måste således införas för de fall då försäkringsgivaren åtagit sig att betala skatten eller betala medel till försäkringens innehavare för betalning av avkastningsskatt.

En alternativ lösning kan vara att skapa särskilda möjligheter för den utländske försäkringsgivaren att agera som en skattskyldig. Mot bakgrund av de rättsverkningar som är förknippade med betalning av skatt och de frågor som uppkommer i de fall då taxeringen ändras – dvs. i de fall då skatt ska återbetalas eller ytterligare skatt ska betalas in på grund av omprövning eller domstols beslut – bör skattskyldigheten för avkastningsskatten inte flyttas i förhållande till vad som nu gäller. En försäkringsgivare som uppfyllt samtliga villkor som krävs för att försäkringen ska anses vara en pensionsförsäkring bör emellertid kunna överenskomma med försäkringstagaren om att medel för att erlagga avkastningsskatten ska kunna hämtas ur kapitalet i försäkringen.

En möjlighet att använda medel ur försäkringen för att betala skatten skulle emellertid kunna missbrukas om inte beloppets storlek regleras liksom tidpunkten för när medlen betalas ut. Uttag av medel bör därför vara förenat med vissa villkor. För att en försäkringstagare ska kunna ta ut medel ur försäkringen för att betala skatt ska det föreligga ett skriftligt avtal där parterna enats om att så ska kunna ske. Avtalet bör kunna avse flera år och kan infogas i själva försäkringsavtalet. För att undvika att möjligheten till uttag används, t.ex. för tillfälliga lån ur försäkringen under tiden före det att skatten fastställts, förutsätter ett uttag ur försäkringen att avkastningsskatten faktiskt har beslutats i samband med årlig taxering. Det maximala belopp som får tas ut utgörs av skattens storlek enligt beslut om slutlig skatt. Innebörden av den föreslagna regeln är att den skattskyldige måste vänta till dess att beslut om slutlig skatt finns innan utbetalning av medel kan tas ur försäkringen. Den skattskyldige har därefter i vart fall 90 dagar på sig att betala skatten. Även om det finns ett positivt saldo på den skattskyldiges skattekonto ska medel kunna hämtas från försäkringen. Under förutsättning att skatten fastställts till sitt belopp genom ett beslut från Skatteverket kan den skattskyldige välja om han eller hon vill hämta ut medel från försäkringen eller ej.

Om den slutliga avkastningsskatten skulle komma att ändras så att skatt återbetalas till den skattskyldige, t.ex. efter att Skatteverket omprövat sitt beslut, ska beloppet så snart det kan ske och senast inom 14 dagar tillgodoföras försäkringen eller den försäkring som kan ha kommit i den ursprungliga försäkringens ställe. Finns ingen försäkring kvar när återbetalningen sker ska beloppet beskattas som utbetald pension.

Om ett belopp t.ex. rubricerats som utbetalning för betalning av avkastningsskatt och överförs till innehavaren utan att slutligt beslut om årlig taxering och slutlig skatt finns, utgör utbetalningen ett partiellt återköp av försäkringen. Ett sådant återköp strider mot de villkor som ställs för att försäkringen ska anses som pensionsförsäkring varför det blir aktuellt med avskattning av hela försäkringens värde. Motsvarande förhållande gäller för det fall att det utbetalade beloppet överstiger beloppet enligt beslut om slutlig skatt. Viss försiktighet bör naturligtvis iaktas i det senare fallet eftersom mindre avvikelser kan förklaras med den om-

räkning av valuta som kan bli nödvändig. Vidare bör växlingsavgifter och bankavgifter och eventuella andra sedvanliga kostnader för transaktionen läggas till den slutliga skatten vid beräkning av det maximibelopp som kan tas ur försäkringen.

Den föreslagna möjligheten att betala avkastningsskatt med medel ur försäkringen förutsätter således att den skattskyldige avvaktar med att betala skatten till dess att den slutligt debiterats. Detta kan i sin tur medföra att kostnadsränta enligt 19 kap. 4 § skattebetalningslagen (1997:483) ska betalas eller att intäktsräntan blir lägre. Det är inte lämpligt att lägga en sådan begränsning på användningen av det föreslagna avtalet om betalning av avkastningsskatt. Av denna anledning bör den del av den slutliga skatten som avser avkastningsskatt och som betalas senast den dag då den senast ska betalas enligt grundläggande beslut om årlig taxering (den förfallodag som infaller närmast efter det att 90 dagar har gått från dagen för beslutet) undantas från ränteberäkningen.

I denna promemoria föreslås också att det införs en skattskyldighet för kapitalet i tjänstepensionsavtal som ingås med utländska tjänstepensionsinstitut med villkor som innebär att institutet kan likställas med en pensionsstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. Svenska pensionsstiftelser är enligt AvPL skattskyldiga till avkastningsskatt. En arbetsgivare som tecknat ett tjänstepensionsavtal med ett utländskt tjänstepensionsinstitut som är jämförbart med en pensionsförsäkring är enligt AvPL skattskyldig för avkastningsskatt och underlaget utgör värdet av de tillgångar som är hänförliga till avtalet. Om avtalet i stället innebär att tjänstepensionsinstitutet kan likställas med en pensionsstiftelse finns i dag ingen som är skattskyldig. Det är naturligtvis inte lämpligt att vissa tjänstepensionsavtal ska undgå skatt på avkastningen. Av denna anledning föreslås att en obegränsat skattskyldig som tecknar avtal med ett utländskt tjänstepensionsinstitut som inte bedriver sin verksamhet från ett fast driftställe i Sverige – om avtalet innebär att tjänstepensionsinstitutet kan likställas med en pensionsstiftelse – blir skattskyldig till avkastningsskatt i Sverige. Underlaget för skatten föreslås utgöra värdet av de tillgångar som är hänförliga till avtalet.

En skattskyldighet som den föreslagna med avseende på stiftelseliknande tjänstepensionsavtal ger upphov till samma problemställningar som de som diskuterats ovan avseende utländska pensionsförsäkringar. Uttag ur stiftelsen för att betala avkastningsskatt utgör en gottgörelse från stiftelsen, dvs. utgör en skattepliktig intäkt. Avkastningsskatt är enligt huvudregeln en kostnad som inte får dras av. För företag som redovisar sina pensionsåtaganden enligt tryggandelagen under posten Avsatt till pensioner gäller emellertid – eftersom företaget själva är skattskyldiga till avkastningsskatt – att den avkastningsskatt som betalas får dras av som en kostnad i näringsverksamhet (16 kap. 17 § inkomstskattelagen). Avkastningsskatt som betalas i anledning av ett stiftelseliknande tjänstepensionsavtal med ett tjänstepensionsinstitut som är etablerat inom en annan EES-stat bör behandlas på samma sätt. Av denna anledning föreslås att den rätt till avdrag som lämnas i 16 kap. 17 § inkomstskattelagen utvidgas till att även omfatta avkastningsskatt på värdet av ett tjänstepensionsavtal med stiftelseliknande tjänstepensionsinstitut inom EES.

Förslaget beträffande vad som krävs för att ett uttag för att betala avkastningsskatt inte ska medföra avskattning eller beskattning som

pension föranleder att en ny paragraf, 58 kap. 18 a § inkomstskattelagen, införs och en ändring i 19 kap. 2 § skattebetalningslagen. Förslagen avseende tjänstepensionsavtal med stiftelseliknande tjänstepensionsinstitut föranleder en ny punkt 9 i 2 § AvPL samt en ändring i 16 kap. 17 § inkomstskattelagen. Den utvidgade skattskyldigheten enligt AvPL föranleder också följdändringar i 1 kap 1 § taxeringslagen (1990:324) samt i 1 kap. 5 § lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

6 Sanktionsmöjligheter

Förslag: Uppjusteringen av det skattepliktiga beloppet vid avskattning ska göras med en faktor 1,8, dvs. en höjning med 0,6 jämfört med tidigare förslag.

I februari månads promemoria föreslogs en ny avskattningsregel som har till syfte att utgöra en sanktion mot sådana förfoganden över en pensionsförsäkring som kan medföra att försäkringen enligt reglerna i inkomstskattelagen (1999:1229) inte längre anses som en pensionsförsäkring. Samtidigt lämnades förslag om slopa att den nuvarande bestämmelsen i 14 kap. 14 § försäkringsavtalslagen (2005:104), om att och förfoganden i strid med villkor som krävs enligt inkomstskattelagen ska vara utan verkan. Det senare förslaget förklarades i första hand av att det inte finns någon garanti för att regeln i försäkringsavtalslagen kommer att vara tillämplig på alla utländska pensionsförsäkringar. Eftersom det dessutom framstår som motsägelsefullt att grunda beskattning på händelser som enligt civilrättslig lagstiftning är utan verkan bör regeln slopas.

Förslaget om en avskattningsregel syftar till att skapa en sanktion mot villkorsändringar och förfoganden över en pensionsförsäkring vilka strider mot reglerna i 58 kap. inkomstskattelagen. Bland annat av denna anledning föreslogs det i februari månads promemoria att det värde som ska tas upp till avskattning räknas upp med 20 procent.

Flera remissinstanser, bl.a. *Skatteverket* och *Försäkringsförbundet*, uttryckte i sina remissvar på februari månads promemoria farhågor för att avskattningsregeln i kombination med slopandet av ogiltighetsregeln i försäkringsavtalslagen kan leda till icke avsedd skatteplanering, eftersom avskattningsregeln kan komma att uppfattas mer som en möjlighet än som en sanktion.

Det kan inte uteslutas att det finns situationer när ett påslag om 20 procent upplevs som acceptabelt för att få ut kapitalet i en pensionsförsäkring som ett engångsbelopp. Det är naturligtvis inte meningen att det ska upplevas som en möjlighet att utlösa avskattning i en sådan situation.

Frågan är om detta problem går att lösa genom att det införs en ny regel i försäkringsavtalslagen om att villkorsändringar som strider mot bestämmelserna i 58 kap. inkomstskattelagen är otillåtna. Som nämnts ovan är det inte helt klart vad ett stadgande i försäkringsavtalslagen, som endast har som syfte att skydda skatterättsliga villkor, kan antas ha för verkan med avseende på utländska försäkringar. Enligt lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal, och enligt det konsoliderade livförsäkringsdirektivet (rådets direktiv 2002/83/EG, artikel 32), tilläm-

pas lagen i den EES-stat där försäkringstagaren, om han är fysisk person, har sin vanliga vistelseort på avtalet. Om försäkringstagaren är juridisk person, tillämpas i stället lagen i den EES-stat där det driftställe som avtalet gäller för är beläget. Försäkringsavtalslagen skall således enligt nämnda lag normalt tillämpas på försäkringar som har anknytning till Sverige. Trots det bedöms en ogiltighetsregel i lokal svensk rätt i praktiken endast vara tillräcklig för att hindra skatterättsligt otillåtna transaktioner i de fall försäkringsgivaren är svensk. En regel i försäkringsavtalslagen som anger att ett visst villkor är otillåtet kan inte heller utgöra ett effektivt verktyg för Skatteverket i relation till en utländsk försäkringsgivare. Med hänsyn till att det är ett väsentligt intresse att skydda pensioneringssyftet och upprätthålla villkoren för pensionsförsäkring är det då än mer väsentligt att regeln om avskattning är verkningfull.

I februari månads promemoria föreslås att den skattpliktiga inkomsten vid en avskattning ska utgöras av försäkringens kapital ökat med 20 procent, dvs. multipliceras med en faktor 1,2. Faktorn motiveras med att en frivillig avskattning – om faktorn inte fanns – skulle kunna utnyttjas för förtida uttag av försäkringen och därmed göra det lönsamt att via avskattningen ta ut kapitalet i försäkringen som ett engångsbelopp. Faktorns storlek bestämdes med utgångspunkt från en något uppjusterad nuvärdesberäkning.

Reglerna om avskattning kan emellertid i de fall försäkringstagare och försäkringsgivare är överens om en avtalsändring också användas i progressionsutjämnande syfte. Om 100 kronor tas ut som pension vid en marginalsatt på 57 procent innebär det en skatt på 57 kronor. Om motsvarande belopp i stället avskattas under ett år då individen på grund av låga övriga inkomster har en marginalsatt på 32 procent, blir skatten ($100 * 1,2 * 0,32 =$) 38,4 kronor. Skillnaden i skatteuttag är således ca. 19 procentenheter.

Individer som har möjlighet att disponera över sina inkomster skulle därför tillsammans med en försäkringsgivare i en annan EES-stat kunna använda en utländsk pensionsförsäkring för att sänka sina skattekostnader. Mot denna bakgrund och för att försäkra sig om att avskattningen ska fylla sitt syfte att utgöra en sanktion mot villkorsändringar och andra förfoganden som står i strid mot 58 kap. IL, bör uppräkningsfaktorn justeras.

För att uppräkningsfaktorn ska utgöra ett hinder mot transaktioner som den ovan beskrivna måste den i vart fall uppgå till 1,78, vilket utgör relationen mellan den högre och den lägre marginalsatten i exemplet ovan. I denna beräkning har emellertid inte hänsyn tagits till den fördel som det i sig kan innebära att ta ut kapitalet i förtid. Skatteskalans konstruktion med begränsade marginalsatteintervall medför emellertid att fördelen i transaktioner liknande den beskrivna blir begränsade till sin storlek. Incitamentet för att ta ut beloppet i förtid genom en frivillig avskattning blir därmed också begränsat. Mot denna bakgrund bedöms det som tillräckligt att höja uppräkningsfaktorn till 1,8, dvs. en höjning med 0,6 jämfört med förslaget i februari månads promemoria.

Förslaget föranleder en ändring jämfört med förslagen i februari månads promemoria i 58 kap. 19 a § inkomstskattelagen

Förslag: Möjligheten att överföra hela värdet i en pensionsförsäkring till en annan pensionsförsäkring enligt 58 kap. 18 § tredje stycket inkomstskattelagen bör om möjligt återinföras från och med den 1 april 2008 för försäkringsavtal tecknade före den 2 februari 2007.

Vid en sådan överföring ska det mottagande avtalet uppfylla de nya villkoren för pensionsförsäkring, inklusive villkoret om kontrolluppgiftslämnande, för att överföringen ska kunna genomföras.

När det gäller överlåtelse eller överföring av försäkringsavtal tecknade före den 2 februari 2007 från en försäkringsgivare till en annan försäkringsgivare eller från en verksamhetsgren till en annan verksamhetsgren hos samma försäkringsgivare, krävs att ett villkor om kontrolluppgiftslämnande enligt 58 kap. 16 § i dess nya lydelse införs i försäkringsavtalen vid överföringen eller överlåtelsen för att avskattning inte ska ske.

I februari månads promemoria lämnades ett förslag om att slopa möjligheten att överföra en pensionsförsäkrings värde (flytt) för försäkringar tecknade senast dagen då regeringen överlämnade skrivelsen 2006/07:47 Meddelande om kommande ändringar av skattereglerna för pensionsförsäkring, till riksdagen. Förslaget innebär att det för närvarande inte är möjligt att utan skattekonsekvenser flytta värdet i pensionsförsäkringar tecknade före den 2 februari 2007.

Regeringen har i såväl skrivelsen till riksdagen som i februari månads promemoria förklarat att den, om så är möjligt, avser att i den kommande propositionen föreslå regler som på ett godtagbart sätt säkerställer framtida beskattning av pensioner och pensionskapital samtidigt som de inte blockerar möjligheten att flytta värdet i en äldre pensionsförsäkring.

Flera remissinstanser, främst *Skatteverket*, har påpekat att förslagen i februari månads promemoria inte räcker för att åstadkomma tillräckliga kontrollmöjligheter när det gäller upprätthållandet av villkoren för pensionsförsäkring när etableringskravet utvidgas till att omfatta hela EES.

För att öka skyddet för pensioneringssyftet och därigenom göra det möjligt att slopa flyttstoppet, lämnas i denna promemoria förslag om nya bestämmelser om kontrolluppgifter avseende överföring och överlåtelse av pensionsförsäkringar samt om värdet av pensionsförsäkring som innehas av juridiska personer. I samma syfte lämnas också förslag om att utländska försäkringsgivare ska ingå avtal med Skatteverket om att lämna kontrolluppgifter om betalda premier, värde m.m. om pensionsförsäkringar.

Som anges ovan är det regeringens ambition att om möjligt ta bort flyttstoppet. Promemorians bedömning är att det behövs kompletterande förslag för att åstadkomma detta. I avsnitt 4 och 6 lämnas förslag för att uppnå ett tillfredsställande skydd för pensioneringssyftet och öka kontrollmöjligheterna samtidigt som dessa åtgärder bedöms vara förenliga med EG-rätten. Förutsatt att de nu föreslagna åtgärderna kan ge ett tillfredsställande skydd är ambitionen att föreslå att det s.k. flyttstoppet ska kunna upphöra vid den tidpunkt då förslagen i februari månads

promemoria tillsammans med förslagen i denna promemoria träder i kraft. I februari månads promemoria föreslogs att de nya reglerna skulle träda i kraft de 1 januari 2008. Eftersom de kompletterande regler som nu föreslås kräver fortsatt beredning, bland annat genom remittering, och då ett genomförande förutsätter visst ytterligare beredningsarbete bedöms i nuläget att ett sammanhållet förslag kan träda i kraft den 1 april 2008 i stället för den 1 januari. Som en utgångspunkt gäller därför ambitionen att flyttstoppet bör kunna upphöra att gälla vid utgången av mars månad 2008. Det innebär att 58 kap. 18 § tredje stycket inkomstskattelagen om överföring från och med den 1 april 2008 åter blir tillämpligt på försäkringsavtal som tecknas före den 2 februari 2007.

8 Effekter för de offentliga finanserna

De förslag som läggs fram i denna promemoria kommer tillsammans med förslagen i februari månads promemoria innebära kostnader för Skatteverket. Blanketterna för kontrolluppgiftslämnande måste t.ex. ses över och former för det skriftliga åtagandet att lämna kontrolluppgift utarbetas. Vidare måste frågan om hantering av information om utländska försäkringar och försäkringsgivare utvärderas och kostnadsberäknas.

Ytterligare omständigheter som påverkar Skatteverkets kostnader är de aviserade reformerna om slopad fastighetsskatt, slopad förmögenhetsskatt och sänkta socialavgifter för vissa delar av tjänstesektorn. Frågan om huruvida merkostnaderna för Skatteverket ska rymmas inom befintliga anslag bör därför bedömas i ett större sammanhang där även ovan nämnda reformer ingår.

Förslagen bedöms inte ge upphov till merkostnader för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

9 Författningskommentarer

9.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

10 kap.

3 §

Ändringen i *fjärde punkten* är en följd av att en ny avskattningsregel införs i 58 kap. 19 a § inkomstskattelagen (1999:1229).

16 kap.

17 §

I ett nytt *tredje stycke* införs avdragsrätt för avkastningsskatt på det värde som är hänförligt till ett avtal om tjänstepension som meddelas av ett utländskt tjänstepensionsinstitut och som jämförs med en pensionsstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. Att avdragsrätten endast avser avkastningsskatt som är hänförlig till avtal med tjänstepensionsinstitut som är etablerade inom EES följer av den föreslagna definitionen av utländska tjänstepensionsinstitut i 39 kap. 13 a § inkomstskattelagen.

28 kap.

3 §

Den *fjärde strecksatsen* ändras till följd av att etableringskravet slopas inom EES. Ändringen innebär att en överföring till ett utländskt tjänstepensionsinstitut som likställs med en sådan pensionsstiftelse som avses i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. kan ske med avdragsrätt till ett institut som saknar fast driftställe i Sverige. Vad som avses med ett utländskt tjänstepensionsinstitut framgår av den 39 kap. 13 a § inkomstskattelagen.

10 §

Till följd av att etableringskravet slopas inom EES, ändras också definitionen av fondförsäkring. Den nya definitionen omfattar fondförsäkringar som meddelas inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring. Svenska fondförsäkringar enligt den tidigare definitionen innefattas i den nya definitionen. Någon ändring i sak är inte avsedd men den nya lydelsen innebär att utländska fondprodukter kommer att behandlas på samma sätt som svenska.

39 kap.

13 a §

Definitionen av utländska tjänstepensionsinstitut ändras med anledning av det ändrade etableringskravet. Det har inte varit helt klart vad som avses med ”tjänstepensionsverksamhet i Sverige”. Oklarheten har rört den situationen att tjänstepensionsinstitutet inte tar några egna initiativ till försäljning av produkten i Sverige. Tjänstepensionsavtalet kan t.ex. tecknas på arbetsgivarens initiativ då denne tillfälligt vistas i tjänstepensionsinstitutets hemviststat. Genom att koppla definitionen av

begreppet utländskt tjänstepensionsinstitut till direktivet undanröjs denna oklarhet i skattelagstiftningen.

58 kap.

1 a §

Punkten 1 i paragrafen ändras till följd av att etableringskravet utsträcks till att omfatta tjänstepensionsinstitut inom EES.

2 §

Ett nytt *tredje stycke* införs där det anges att en pensionsförsäkring som skattas av enligt 58 kap. 19 och 19 a § inkomstskattelagen ska anses som en kapitalförsäkring. En pensionsförsäkring kan inte ändras till att bli en kapitalförsäkring utan att en avskattning av kapitalet sker. Det går inte heller att genom t.ex. en förnyad villkorsändring läka det förhållande som förorsakat avskattningen. Har avskattning en gång skett ska försäkringen oavsett eventuella nya villkor behandlas som en kapitalförsäkring. Som framgår av kommentaren till 19 a § avses med att en pensionsförsäkring avskattats att det har fattats ett beskattningsbeslut med den innebörden.

4 §

Som en förutsättning för att en personförsäkring ska betraktas som en pensionsförsäkring ska gälla att försäkringen ska ha meddelats i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige eller i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av ett försäkringsföretag enligt artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring (det konsoliderade livförsäkringsdirektivet). Genom hänvisningen till livförsäkringsdirektivet krävs att försäkringsföretaget är auktoriserat i sitt hemland för att det ska kunna meddela en pensionsförsäkring i Sverige som också kvalificerar för tillämpning av skattereglerna för pensionsförsäkring.

5 §

Ändringen i *första stycket* innebär att utländska livförsäkringar även om de inte helt uppfyller kraven för pensionsförsäkring enligt 4, 6 och 8–16 §§ inkomstskattelagen kan anses som pensionsförsäkring. Syftet med ändringen är att avgränsa tillämpningsområdet för paragrafen till andra försäkringar än sådana som klassificeras som pensionsförsäkring på grund av att de uppfyller villkoren för pensionsförsäkring i 58 kap. Hänvisningen till 58 kap. 7 § har utmönstrats då villkoren för vad som skall anses som tjänstepension saknar betydelse för de försäkringar som omfattas av bestämmelsen.

15 §

Definitionen av fondförsäkring ändras så att den omfattar fondförsäkringar meddelade inom hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Någon ändring i sak är inte avsedd men den nya lydelsen innebär att utländska fondprodukter kommer att behandlas på samma sätt som svenska. Eftersom sådana försäkringar som kan omfattas av det konsoliderade livförsäkringsdirektivets bilaga kan investera även i andra till-

gångar än fondandelar har *sista ledet* justerats till att även omfatta annan egendom.

16 §

I ett nytt *andra stycke* föreskrivs att ett avtal om pensionsförsäkring måste innehålla ett villkor om att försäkringsgivaren åtar sig att lämna vissa kontrolluppgifter enligt lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter (LSK). Saknas detta villkor är försäkringen inte att betrakta som en pensionsförsäkring. De kontrolluppgifter som ska lämnas är uppgift om betalda premier och gjorda inbetalningar (11 kap. 7 § LSK), värdet av försäkringen (11 kap. 8 och 8 a § LSK), utgiven ersättning (6 kap. 1 och 6 §§ samt 7 § andra punkten LSK), och de nu föreslagna kontrolluppgifterna för överlåtelse eller överföring av försäkringen enligt 11 kap. 7 a och 7 b §§ LSK.

För försäkringsgivare som driver verksamhet från fast driftställe inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet men utanför Sverige föreslås i det nya *tredje stycket* ett särskilt krav för att villkoret om kontrolluppgiftslämnande ska anses uppfyllt. Detta krav innebär att en sådan försäkringsgivare gentemot Skatteverket skriftligen ska åta sig att lämna kontrolluppgifter enligt *andra stycket*. Ett sådant åtagande ska lämnas för varje pensionsförsäkring.

Kontrolluppgift om betalda premier, om värdet av försäkringen när det gäller förmögenhetsskatt och om utfallande belopp, lämnas endast för fysiska personer. Kontrolluppgift om värdet av försäkringen i syfte att fastställa underlaget för avkastningsskatt samt om kapital hänförligt till försäkringen i samband med avskattning enligt 58 kap. 19 och 19 a §§ inkomstskattelagen föreslås lämnas både för fysiska och juridiska personer. Detta gäller även för kontrolluppgift om överföring eller överlåtelse av en försäkring. Se vidare kommentaren till förslagen avseende lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

18 a §

Paragrafen är ny. I paragrafens *första stycke* införs en möjlighet för en innehavare av en utländsk livförsäkring att överenskomma med försäkringsgivaren att denne för försäkringstagarens räkning ska betala den avkastningsskatt som belöper på försäkringen genom att ta medel ur försäkringen. En förutsättning för detta är att försäkringsgivaren åtagit sig att gentemot Skatteverket lämna kontrolluppgift på sätt anges i den föreslagna nya lydelsen av 58 kap. 16 § inkomstskattelagen.

Andra stycket ger förutsättningarna för att betalningen inte ska anses strida mot bestämmelsen om återköp och inte heller anses som skattepliktig pension. För att betalningen inte ska medföra skattekonsekvenser krävs att betalningen sker först sedan underlag för avkastningsskatten fastställts i beslut om årlig taxering. Det belopp som då tas ur försäkringen får inte heller överstiga det skattebelopp avseende avkastningsskatt som fastställts enligt beslut om slutlig skatt med tillägg för normala bankkostnader och andra sedvanliga kostnader i anledning av överföringen.

I *tredje stycket* regleras vad som ska ske med eventuella återbetalningar av skatt t.ex. på grund av omprövning. Stycket har utformats med mönster från motsvarande regler för återbetalning av skatt på individuellt

pensionssparande i 10 § fjärde stycket lagen (1990:661 om avkastnings-skatt på pensionsmedel.

I paragrafens *fjärde stycke* klargörs att reglerna också ska tillämpas på sådana tjänstepensionsavtal som är jämförbara med pensionsförsäkring.

19 §

I 19 § finns en avskattningsregel som avser att träffa överlåtelse av försäkringsbestånd till försäkringsgivare eller verksamhetsgrenar som inte kan meddela pensionsförsäkring. Den nuvarande lydelsen föreslås i denna del lämnas oförändrad och träffar bland annat överlåtelser till tredje land.

I ett nytt *tredje stycke* anges hur den skattepliktiga inkomsten vid avskattning ska beräknas. Den i 19 a § föreslagna uppräkningsunderlaget ska gälla även för avskattning enligt 19 §.

I ett nytt *fjärde stycket* (förutvarande tredje stycket) anges i förtydligande syfte att paragrafen avser tjänstepensionsavtal som är jämförbara med försäkring.

19 a §

Den föreslagna utformningen av 19 a § utvidgar begreppet avskattning till att även omfatta förfoganden över försäkringen som innebär att de kvalitativa villkoren inte längre är uppfyllda.

Bestämmelsen som har utformats för att verka som en sanktion har ingen direkt motsvarighet i nuvarande lagstiftning. Av 19 § framgår emellertid att med avskattning avses att det kapital som är hänförligt till försäkringen ska tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst (se också 10 kap. 3 § inkomstskattelagen). Av detta följer att det är den försäkrade som ska beskattas eller, i förekommande fall, den försäkrades efterlevande.

I paragrafens *första stycke* beskrivs närmare i vilka situationer som avskattning ska ske, nämligen om villkoren för försäkringen ändras, om kontrolluppgift inte lämnas eller om parterna på annat sätt förfogar över försäkringen så att den inte längre uppfyller villkoren i 58 kap. inkomstskattelagen.

Av *andra stycket* framgår att när den skattepliktiga inkomsten beräknas till följd av avskattning ska värdet av försäkringen multipliceras med en faktor om 1,8.

Paragrafens *tredje stycke* öppnar en möjlighet för en försäkringstagare eller förmånstagare att låka den avskattningsgrund som uppstår om försäkringsgivaren under ett enstaka år underlåter att lämna kontrolluppgift. En förutsättning för att avskattning ska underlåtas är att den skattskyldige lämnar den information som skulle ha lämnats av försäkringsgivaren och att detta sker i form av uppgifter som utgivits av försäkringsgivaren, t.ex. årsbesked eller liknande. Avsikten med bestämmelsen är att lämna försäkringens innehavare eller förmånstagare en möjlighet att vid ett enstaka tillfälle undvika avskattning om försäkringsgivaren brister i sitt åtagande gentemot Skatteverket. På detta sätt lämnas försäkringstagaren en möjlighet att utnyttja en eventuell flytträtt och flytta försäkringen till en annan försäkringsgivare som kan förväntas uppfylla åtagandet utan att avskattning utlöses.

En avskattning bör anses äga rum i och med att ett beskattningsbeslut fattats med den innebörden. Av 2 § andra stycket följer att efter det att kapitalet hänförligt till försäkringen avskattats behandlas försäkringen skattemässigt som en kapitalförsäkring.

En avskattningsregel för avtal om tjänstepension som kan jämföras med försäkring infördes den 1 januari 2006 (prop. 2005/06:22, rskr 2005/06:114, SFS 2005:1170). Denna bestämmelse som finns i 19 a § i dess nuvarande lydelse föreslås nu innefattas i den nya 19 a § genom en hänvisning i den nya paragrafens *fjärde stycke*. I fjärde stycket anges också i förtydligande syfte att de tjänstepensionsavtal som avses är sådana avtal som är jämförbara med försäkring.

Övergångsbestämmelser

De nya bestämmelserna ska tillämpas för pensionsförsäkringsavtal som ingåtts från och med den 2 februari 2007. För försäkringsavtal som ingåtts före detta datum (äldre pensionsförsäkringsavtal) ska äldre bestämmelser fortsätta att gälla. Det innebär att äldre pensionsförsäkringsavtal ska vara meddelade i en försäkringsrörelse som bedrivs från en etablering i Sverige för att skattemässigt anses som pensionsförsäkring. Avtalen måste vidare innehålla de villkor som anges i 58 kap. 16 § i dess äldre lydelse. Äldre försäkringar behöver alltså inte innehålla ett villkor om kontrolluppgiftslämnande för att de ska anses som pensionsförsäkring.

I *femte punkten* i övergångsbestämmelserna regleras det s.k. flyttstoppet. Bestämmelsen innebär att 58 kap. 18 § tredje stycket inte är tillämpligt på äldre försäkringar, dvs. försäkringar som tecknats före den 2 februari 2007, under perioden den 2 februari 2007 till och med utgången av mars månad 2008.

När det gäller överföring som sker efter utgången mars 2008 av hela värdet i ett försäkringsavtal som ingåtts före den 2 februari 2007 till ett annat försäkringsavtal ska överföringen enligt *punkt 6* ske till ett avtal som uppfyller villkoren i 58 kap. 16 § i dess nya lydelse.

Övergångsbestämmelserna innebär vidare att förutsättningarna för avskattning i 58 kap. 19 § ska bedömas utifrån att etableringskravet i dess äldre lydelse tillämpas för äldre försäkringar. För att göra det möjligt att överlåta bestånd av gamla försäkringar utan att utlösa avskattning införs därför en särskild övergångsbestämmelse i *punkt 7*. Enligt bestämmelsen ska avskattning inte ske vid beståndsöverlåtelse av gamla försäkringar till en utländsk försäkringsgivare inom EES förutsatt att ett villkor om kontrolluppgiftslämnande enligt 58 kap. 16 § i dess nya lydelse införs i avtalen vid överlåtelsen. Utan ett sådant villkor ska således avskattning ske om försäkringsgivaren överlåter äldre pensionsförsäkringar till en försäkringsgivare som enligt etableringskravet i dess äldre lydelse inte kan meddela pensionsförsäkring. På motsvarande sätt ska avskattning ske om en försäkringsgivare för över äldre pensionsförsäkringar till en verksamhet som enligt etableringskravet i dess äldre lydelse inte avser pensionsförsäkringsverksamhet.

När det gäller det nya obligatoriska villkoret för pensionsförsäkring om kontrolluppgiftslämnande införs en särskild övergångsregel i *punkten 8*.

Den innebär att en försäkring ska anses uppfylla det nya kvalitativa villkoret om det senast den 1 april 2008 har förts in i avtalet.

Den nya uppräkningsfaktorn som föreslås i 19 a § är väsentligt högre än den som aviserades i skrivelsen till riksdagen. Av denna anledning föreslås i nionde punkten att uppräkningsfaktorn 1,2 ska gälla under tiden den 2 februari 2007 till och med den föreslagna lagens ikraftträdande.

9.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

2 §

Paragrafen innehåller skattskyldighetsbestämmelser.

Genom ändringar i *första stycket 7 och 8* införs skattskyldighet till avkastningsskatt för den som innehar en pensionsförsäkring som meddelats i en försäkringsrörelse som bedrivs utomlands och för den som tecknat avtal tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut om avtalet är jämförbart med en sådan försäkring. Tidigare var endast innehavare av utländska kapitalförsäkringar skattskyldiga.

Genom att 11 kap. 8 § lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter hänvisar till 2 § första stycket 7 och 8 i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel kommer pensionsförsäkringar meddelade utomlands att omfattas av bestämmelsen om kontrolluppgift i denna paragraf.

En ny *punkt 9* införs som anger att obegränsat skattskyldiga som ingått ett avtal om tjänstepension med ett utländskt tjänstepensionsinstitut i en verksamhet som inte bedrivs från ett fast driftställe i Sverige är skattskyldiga för avkastningsskatt förutsatt att avtalet innehåller villkor som innebär att tjänstepensionsinstitutet kan likställas med en pensionsstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. I dag finns ingen motsvarande skattskyldighet för stiftelseliknande utländska tjänstepensionsavtal.

I paragrafens *andra stycke* har ordet försäkring bytts mot kapitalförsäkring. Eftersom stycket hänvisar till första stycket 7 a som omfattar såväl pensionsförsäkring som kapitalförsäkring, och eftersom panträtt inte kan upplåtas i pensionsförsäkringar kan andra stycket inte avse pensionsförsäkringar – vilket bör framgå.

3 §

Genom att *tionde stycket*, som anger hur kapitalunderlaget för skattskyldiga som tecknat kapitalförsäkringsliknande tjänstepensionsavtal med ett utländskt tjänstepensionsinstitut ska beräknas, utvidgas till att även omfatta skattskyldiga enligt 2 § första stycket 9 regleras på vilket underlag skatten ska beräknas för de som tecknat stiftelseliknande tjänstepensionsavtal med utländska tjänstepensionsinstitut. Att kapitalunderlaget för tjänstepensionsavtal som kan jämföras med pensionsförsäkring skall beräknas på samma sätt följer av ändringen i 2 § första stycket 8.

9 §

Paragrafens *tredje stycke* slopas som en följd av förslaget att avskaffa möjligheterna att teckna s.k. kapitalpensionsförsäkringar.

Fjärde stycket (företvarande femte stycket) som reglerar möjligheterna att jämka skattesatsen ändras. En ny möjlighet att jämka skattesatsen införs för det fall avskattning sker. Jämkning av skattesatsen ska således ske om kapital hänförligt till en pensionsförsäkring eller ett sådant avtal om tjänstepension som avses i 28 kap. 2 § andra stycket inkomstskattelagen avskattas enligt 58 kap. 19 och 19 a §§ samma lag.

När det gäller beståndsöverlåtelse ändras den nuvarande bestämmelsen om att den mottagande försäkringsgivaren inträder i den överlåtande försäkringsgivarens situation till att endast avse överlåtelse av försäkringsbestånd som sker mellan svenska företag. Detta motiveras av att utländska försäkringsföretag inte är skattskyldiga till avkastningsskatt och därför inte kan träda in i det överlåtande företags situation.

En ny regel införs därför i ett nytt *sjätte stycke* för beståndsöverlåtelse från ett svenskt försäkringsföretag till ett försäkringsföretag som inte är skattskyldigt till avkastningsskatt i Sverige. Avsikten med bestämmelsen är att det avgivande svenska försäkringsföretaget ska betala avkastningsskatt under den del av året som företaget innehått försäkringarna. För tiden därefter är försäkringens innehavare i stället skattskyldig. Hur skatten ska beräknas efter överlåtelsen framgår av *sjunde stycket* .

Övergångsbestämmelser

Övergångsreglerna har i huvudsak utformats efter mönster från 1996 års lagstiftning om beskattning av utländska kapitalförsäkringar (prop.1995/96:97). Dessa regler bestämdes i sin tur efter mönster från 1986 års lagstiftning om förmögenhetsbeskattning av livförsäkringar vilka i sin tur hade 1975 års lagstiftning om ändrade regler för beskattning av pensionsförsäkringar som förebild.

Äldre bestämmelser gäller för försäkringsavtal som ingåtts före den 2 februari 2007 om inte nya premier betalas för försäkringen därefter. Om så sker är huvudregeln att premiebetalningen ska behandlas som ingående av ett nytt försäkringsavtal. När det gäller försäkringar med löpande premie eller avtalad fast premie gäller detta dock endast om en premie som betalas efter den 1 februari 2007

– överstiger den premie som enligt avtalet lägst ska betalas för den aktuella betalningsterminen, eller

– avtalet därefter ändras på ett sätt som medför ökad premieförpliktelse totalt sett eller en tidigareläggning av premiebetalning.

Om en premiebetalning ska anses innebära att ett nytt försäkringsavtal tecknats ska avkastningsskatt betalas med den högre skattesatsen för den försäkringen och således de nya bestämmelserna tillämpas på försäkringen. Det är alltså endast den premiebetalning som anses utgöra en ny försäkring som ska beskattas med den högre avkastningsskatten. Den gamla försäkringen beskattas även fortsättningsvis enligt reglerna i deras tidigare lydelse.

9.3 Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)

1 kap.

1 §

Ändringen är föranledd av en ny punkt 9 i 2 § första stycket lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

9.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

1 kap.

5 §

Ändringen är föranledd av en ny punkt 9 i 2 § första stycket lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

11 kap

7 a §

Paragrafen är ny. Kontrolluppgift ska lämnas för såväl juridiska som fysiska personer när en överföring av hela värdet i en pensionsförsäkring sker enligt 58 kap. 18 § tredje stycket, dvs. en s.k. flytt av försäkring.

7 b §

Paragrafen är ny. I paragrafen föreskrivs att kontrolluppgift ska lämnas när en försäkringsgivare överlåter en försäkring till en annan försäkringsgivare eller för över en pensionsförsäkring från en del av sin verksamhet till en annan del av sin verksamhet (s.k. beståndsöverlåtelse).

7 c §

Paragrafen är ny. Kontrolluppgift enligt 7 a och 7 b §§ ska lämnas för såväl juridiska som fysiska personer som är försäkringstagare respektive försäkringsgivare.

Kontrolluppgifterna ska lämnas av avgivande försäkringsgivare, understödsföreningar och utländska tjänstepensionsinstitut som meddelar avtal om tjänstepension som är jämförbara med försäkring.

Kontrolluppgift enligt 7 a och 7 b §§ ska innehålla uppgift om det värde som överförts. Detta värde är det värde som den avgivande försäkringsgivaren beräknar vid tidpunkten för överföringen eller överlåtelser.

Kontrolluppgiften ska också innehålla identifikationsuppgifter avseende försäkringstagaren vilket innebär att dennes personnummer eller organisationsnummer ska anges i kontrolluppgiften. Motsvarande identifikationsuppgifter ska lämnas avseende uppgiftslämnaren och den mottagande försäkringsgivaren. När det är fråga om utländska försäkringsgivare etc. ska det utländska registreringsnumret eller motsvarande uppgift lämnas.

8 §

Paragrafen reglerar kontrolluppgifter för livförsäkringar för förmögenhetsskatteändamål. Nuvarande lydelse är hämtad ur promemorian Slopåd

förmögenhetsskatt m.m.(Finansdepartementet i juni 2007). I paragrafens *första och tredje stycke* har de två punkter som avser kontrolluppgift för avkastningsskatteändamål tagits bort. Dessa kontrolluppgifter regleras i den föreslagna nya 8 a §.

8 a §

Paragrafen är ny och reglerar kontrolluppgifter för avkastningsskatteändamål. Paragrafens *första stycke 1* anger genom en hänvisning till 2 § första stycket 7 och 8 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel att kontrolluppgift skall lämnas för utländska kapital- och pensionsförsäkringar samt för sådana tjänstepensionsavtal med utländska tjänstepensionsinstitut som är jämförbara med en kapital- eller pensionsförsäkring. I *första stycket 2* anges genom en hänvisning till 2 § punkt 9 avkastningsskattelagen att kontrolluppgift även skall lämnas för så kallade stiftelseliknande avtal med utländska tjänstepensionsinstitut.

Av *andra stycket* framgår att kontrolluppgift för såväl försäkringar, försäkringsliknande avtal med utländska tjänstepensionsinstitut samt stiftelseliknande avtal med sådana institut skall lämnas för fysiska och juridiska personer. Uppgift skall också lämnas om försäkringen eller avtalet är, eller kan likställas med en, kapitalförsäkring eller pensionsförsäkring.

Av *tredje stycket* framgår att uppgift skall lämnas om värdet av försäkringen eller tjänstepensionsavtalet vid närmast föregående års utgång .

12 kap.

4 §

Ändringen föranleds att reglerna om kontrolluppgift för avkastningsskatteändamål föreslås placeras i en ny 11 kap. 8 a §.

13 kap.

1 §

I paragrafen anges bl.a. att en utländsk försäkringsgivare som bedriver verksamhet i Sverige ska ge in en förbindelse om att lämna kontrolluppgifter enligt denna lag. Med att bedriva verksamhet avses i denna paragraf såvitt nu är i fråga att verksamheten bedrivs här enligt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

I ett nytt *tredje stycke* undantas en EES-försäkringsgivare från skyldigheten att lämna förbindelse om denne bara meddelar pensionsförsäkringar. Avser verksamheten i Sverige även andra finansiella tjänster gäller således bestämmelserna i första stycket om skyldighet att ge in en förbindelse.

14 kap.

1 §

I det nya *andra stycket* införs ett undantag från den generella tidpunkten för kontrolluppgiftslämnande som är den 31 januari året efter beskattningsåret. Undantaget gäller kontrolluppgifter enligt 11 kap. 7 a och 7 b §§ om överföringar och överlåtelse av försäkringar. Av kontrollskäl ska sådana kontrolluppgifter lämnas i nära anslutning till överföringen eller överlåtelsen.

9.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

5 §

Genom ett tillägg i *punkterna 6 och 7* införs skattskyldighet enligt SINK även för avskattning av pensionsförsäkring, inklusive tjänstepension, och avtal om tjänstepension.

I en ny *punkt 6 a* införs skattskyldighet för belopp som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring förutsatt att avdrag för premier till försäkringen medgetts vid beskattningen i Sverige och att försäkringen meddelats i en försäkringsrörelse som bedrivs inom EES. Belopp som betalas ut från en utländsk pensionsförsäkring till en mottagare som tidigare varit bosatt i Sverige och här medgetts avdrag för premier till försäkringen är alltså skattepliktiga i Sverige. Skatteplikt införs också för avskattning av en sådan pensionsförsäkring.

Sjunde punkten ändras så att den omfattar pension som utgår på grund av förutvarande tjänst i Sverige oavsett varifrån pensionen betalas ut.

De föreslagna reglerna om skattskyldighet för avskattning omfattas inte av skrivelsen till riksdagen (Skr. 2006/07:47) och kan därför inte tillämpas före dagen för lagens ikraftträdande.

9.6 Förslaget till lag om ändring i försäkringsavtalslagen (2005:104)

14 kap.

14 §

Paragrafen har ändrats till följd av den nya avskattningsregeln som föreslås i 58 kap. 19 a §. Förslaget behandlas utförligt i avsnitt 6.

9.7 Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

19 kap.

2 §

I ett nytt *andra stycke* undantas avkastningsskatt på utländska försäkringar från ränteberäkning enligt skattebetalningslagen för tid före den förfallodag som följer av beslut om slutlig skatt.